

verder in dit nummer

Zingt!

Op de vijfde zondag van Pasen, op 28 april, geeft de Schola Davidica gehoor aan de oproep om te zingen die in de naam van Zondag zingt. Uiteenlopend van oud tot nieuw, van ingetogen tot uitbundig en van koor- tot samenzang, maar gezongen zal er worden! "Want zonder zingen is er geen kerk, geen gemeente", schrijft Jaap Boeschoten.

5

Westerborkpad

Ali van der Schrier bewandelde met haar vriendin Sity van Hille het Westerborkpad. In deze periode van herdenken plaatsen wij in twee delen haar verslag van deze indrukwekkende tocht langs plaatsen waar het oorlogs-leed nog voelbaar en tastbaar is.

7

Jaarverslag

De wijkgemeenten van de PGU beschrijven op de pagina's 12 tot en met 16 van dit nummer hun inzet anno Domini 2012. Die artikelen over de vele ontplooidde activiteiten gaan uiteraard gepaard met beelden, want een gelovige wil méér dan alleen tekst! Het 'sociaal jaarverslag' heeft als thema: Verbinding.

12-16

Iconen

Tot en met 23 mei zijn in de Domkerk iconen te zien van de Russische kunstenaar Wasili Wasin (1957). Gelijktijdig is in Museum Catharijneconvent de expositie: 'Godelijke inspiratie. Russische iconen ontmoeten westerse kunst'. Ook het Graalhuis wijdt aandacht aan deze tentoonstellingen.

20

DS PIETER VAN WINDEN NA ZES EN HALF JAAR 'WEG' UIT UTRECHT

Afscheid van enthousiast predikant

Henno Willering

In het weekeinde van 6 en 7 april heeft de wijkgemeente Pniëlkerk-Triumfatorkerk afscheid genomen van haar predikant, ds Pieter van Winden. Na zes en een half jaar inzet vol enthousiasme, creativiteit en geloof in Utrecht-West gaat hij zich nu verder richten op zijn specialisatie als interim-predikant in landelijke dienst.

Het informele afscheid vond plaats tijdens een borrel in de Triumfatorkerk. Een groot aantal mensen – van jong tot oud – kwam langs om Pieter en zijn vrouw Pauline de hand te drukken. Diverse groepen uit de gemeente lieten creatief van zich horen, waaronder de jongerenkringen die Pieter heeft geïnitieerd met sprekende (maar soms jaarlijks veranderende...) namen

* Pieter van Winden en zijn vrouw Pauline tijdens de afscheidsreceptie in de Triumfatorkerk (foto Adriëne Suidgeest-Mendrik).

als True Confessions en Next Level.

Knapzak

Van de kindernevendienst kreeg hij een knapzak mee voor onderweg en van de tieners een ganzenbordspel van de eredienst ("Collectegeld vergeten? Sla twee beurten over!"). Enkele rake typeringen van hoe het er bij het leerhuis aan toe ging werden duidelijk herkend in de zaal. Namens de gemeenteleden is een Vriendenalbum aangeboden en een financiële bijdrage voor een nieuwe fiets – volledig versleten na zes jaar rondrijden door Utrecht – en een project van de familie Van Winden in Zambia.

Zie verder pagina 3: 'Verandering hoort bij christendom'

Vrede van Utrecht en nieuwe kerkmuziek in de Nicolaïkerk

Steven Slappendel

Op zondag 21 april is er een bijzondere eredienst in de Nicolaïkerk in het kader van 'Vrede van Utrecht 300 jaar'. Deze zondag is ook de laatste dag van het festival 'Nieuwe Muziek in de Klaas'. Zoals in 1713 de vredesonderhandelingsgepaard gingen met vernieuwingen in muziek en cultuur wordt op deze zondag de thematiek van oorlog en vrede gekoppeld aan nieuwe kerkmuziek.

Ds Dirk Neven is de voorganger in de dienst die om 10.00 uur begint. Hij geeft hierover aan: "Gedenken in Bijbelse zin is een voortdurend en doorgaand proces. Zo willen we deze zondag met elkaar vieren en delen dat de Eeuwige zich verheugt over mensen en volkeren die zich met elkaar verbroederen, en de vrede onder elkaar zoeken, maar tevens vooruitkijken en om ons heen kijken naar die plekken om ons heen op aarde waar de vrede nog ver te zoeken is. Soms word je moedeloos van de vele brandhaarden, maar toch laten we ons het heerlijke visioen van Johannes' Openbaring niet afnemen: Openbaring 21: 1-14 over het afwissen van alle tranen. Daarnaast horen we ook uit Jesaja 2: 1-5 over een komend vrededijk."

Jerusalem

De nieuwe kerkmuziek is afkomstig van Berry van Berkum en Toon Hagen. Berry maakte speci-

aal voor deze dienst een bewerking van Gezang 260 'Stad Jeruzalem verheven' voor de cantoorij, orgel, slagwerk en gemeente. Toon Hagen, cantor-organist van de Grote of Sint-Michaëlskerk te Zwolle, staat voor de bewerking voor cantoorij, gemeente, orgel, trompet en hoorn van Gezang 23: 'Het zal zijn in het laatste der tijden'. Verder klinkt ook (iets) oudere muziek. De cantoorij zingt Jubilate Deo van Benjamin Britten (1913-1976), de componist van het bekende War Requiem. Organist is Berry van Berkum en verder werken mee de Nicolaïcantoorij onder leiding van Ko Zwanenburg, Frederike de Winter, slagwerk, Carl Dalboudt, trompet en Tiny Postma, hoorn.

* Frederike de Winter verzorgt het slagwerk tijdens de uitvoering van Gezang 260.

Ds Toos Wolters neemt beroep aan

Anneke de Klerk

Sinds anderhalf jaar heeft de Johannescentrumgemeente zonder vaste predikant gefunctioneerd. Daar komt nu verandering in. Na de zomer zal ds Toos Wolters beginnen in onze gemeente. We zijn daar uiteraard erg blij mee.

Een fragment uit de brief die Toos naar de beroepingscommissie en de gemeenteleden schreef: "Ik kan met hart en hoofd en ziel tegen u zeggen: Ja, ik ben erg blij, dat u mij beroepen hebt en ik wil

heel graag uw nieuwe predikant worden en samen met u gaan werken aan de taken waarvoor u zich gesteld ziet: het creatief en toegewijd vieren van de eredienst, het zoeken naar nieuwe vormen van kerk-zijn, het ontwikkelen van een eigen profiel binnen de stad Utrecht en het zorgdragen voor de onderlinge gemeenschap. Ik heb er heel veel zin in en hoop en bid dat we met elkaar, onder de zegen van de goede God, een mooie, boeiende en inspirerende tijd mogen beleven."

We hopen, dat ds Toos Wolters zich snel thuis zal voelen in Utrecht en in de Johannescentrumgemeente!

Het verhaal van Jezus is hetzelfde verhaal als het verhaal van Christus

Marieke Sillevius Smitt

Op Witte Donderdag was het voor de derde keer op televisie: ‘The Passion’, een oecumenisch project van de EO en de RKK, missionair en van deze tijd. Bekende Nederlanders en bekende Nederlandse muziek worden ingezet om het verhaal van Jezus Christus’ sterven en opstanding te vertellen. En ik ben voor de derde keer aan de buis gekluisterd geweest. Niet alleen vind ik het fantastisch mooi gezongen, geacteerd en gefilmd, het verhaal ontroert elke keer weer, juist ook uit de mond van deze bekende Nederlanders. En als moeder van tienerdochters, aan wie de hoge en diepe liturgie van Witte Donderdag, Goede Vrijdag en Stille Zaterdag niet besteed is, vier ik met hen op de bank alvast Pasen.

**The Passion, dit jaar voor de derde keer uitgevoerd (na Gouda en Rotterdam in 2011 en 2012). ...”Het menselijke verhaal van die mens, die ons het gezicht van God liet zien”...*

‘The Passion’ had ook dit keer miljoenen kijkers en trekt elk jaar meer aandacht en waardering. Ik vroeg me af hoe dat komt en denk dat ik het antwoord weet. Behalve dat de vorm helemaal van deze tijd is, hebben de makers van het programma gekozen voor de meest toegankelijke insteek in het Passieverhaal: liefde is sterker dan de dood en alle

vormen van dood zoals verraad en onverschilligheid. De liederenkeuze spreekt daarvan en de personages worden ook met liefde neergezet. **Vasthouden** Dat maakt het verhaal zo aansprekend en zo wervend. Dit is iets wat ieder mens kan begrijpen

en beamen. Dat een mens vasthoudt aan Zijn liefde voor God en de zijnen, zelfs tot in de dood. Zo iemand kan de dood niet vasthouden, zo iemand leeft voort. ‘Pak maar mijn hand’ zong René van Kooten als de opgestane Christus met zijn voeten op de Hofvijver in Den Haag. Leef ook met mijn liefde.

Dieper Het prachtige van het verhaal van Jezus Christus is dat het verhaal meerdere lagen heeft. De laag van de liefde die overwint. Maar ook, een spa dieper, de laag van het Lam Gods, dat de zonden van de wereld wegdraagt. Het menselijk offerlam, de zondebok uit het Eerste Testament, op wie alle schuld van de gemeenschap geladen werd en die daarmee wegrende, de schuld met zich wegvoerend. Zodat de gemeenschap weer opnieuw kon beginnen, zonder de last van dat zware verleden. Wat is dat anders dan: liefde is sterker dan de dood?

Offer Nog een laag dieper: de insteek van de plaatsbekleding. Om mij wordt U geslagen, opdat ik leef wordt U gedood. Een volkomen

MEDITATIEF MOMENT

belangeloos offer dat aanstoort geeft, maar als je het durft ontvangen nederig maakt en met vreugde dienstbaar aan de Ander, die altijd komt in dood en mensennood gehuld. Omdat Zijn liefde sterker is dan onze dood en doodsvormen: zoals verraad en onverschilligheid.

Vergeving En wellicht het allerdiepste: vergeving. Zonder genoemd te worden als begrip wordt dit de kern van de zaak: dat niet ondanks onze fouten en tekortkomingen, maar juist met al onze gebreken en gebrekkigheid wij geliefd worden. Meer dan wij onszelf liefhebben.

Ja, ik ben dol op ‘The Passion’. Het menselijke verhaal van die mens, die ons het gezicht van God liet zien. De aansprekende, toegankelijke liefdesliedjes openen de deur naar het diepe verhaal van God met mensen. Zoals liefde altijd doet.

Liedboek Marathon

LIEDBOEKMARATHON:AFSCHEID VAN OUDE BUNDEL

491 gezangen in één etmaal

In de Opstandingskerk in Houten is op 12 en 13 april een Liedboekmarathon geweest. Op deze wijze is symbolisch afscheid genomen van het oude ‘Liedboek voor de kerken’, waarvoor op 25 mei het nieuwe Liedboek in de plaats komt. In precies één etmaal zijn non-stop alle 491 gezangen uit het Liedboek gezongen. Zodoende vielen bij wijze van zingen Pasen en Pinksteren op één (zater)dag. De avond er voor was het even Kerst in de lente: om acht uur op vrijdagavond begon de zangsessie, zodat laat op de avond met Gezang 116 de kersttijd even aanbrak. Het was een verrassende tocht door de kerkliederen van de afgelopen eeuwen, met zelfs in de kleinste uurtjes enthousiaste deelnemers. Of een van hen de hele ‘rit’ heeft uitgezeten, is niet bekend.

Met zijn rolstoel en de regiotaxi komt Jan Wouters overal. ‘Krui-mels’, zo noemt hij zijn belevenissen en gedachten die hij voor Kerk in de Stad opschrijft.

Jan Wouters

Wat is het fijn als iemand goed kan aarden in zijn of haar stad, wijk of dorp. Zelf ben ik wel verhuisd naar het verpleeghuis, maar ik woon nog steeds in dezelfde wijk. In de winkels kom ik vaak dezelfde mensen tegen met wie ik een praatje kan maken. Aarden zeggen we ook van dieren en planten. Planten die goed aarden willen groeien.

Onlangs kreeg ik een brief van een mevrouw die mijn verhaaltje over de Hierdense Beek had gelezen. Ze was erg enthousiast, het verhaaltje had veel bij haar losgemaakt.

Goed aarden

Ze was ook geboren in Hierden en had samen met haar vriendjes en vriendinnetjes heel vaak in en naast De Beek gespeeld. Haar laatste zin heeft me vooral ontroerd: “Ik woon al lang in Utrecht, maar ik ben nog altijd een buitenmens met één been op straat en één been in de aarde.” Dat deed me denken aan de periode dat ik te maken had met de psychiatrie. We hadden daar ook gymnastiek, maar dat heette anders: psychomotorische therapie. Onze lerares was Annelies. Eén van de onderdelen was: “Ga maar eens lekker ontspannen staan.” Annelies noemde dat aarden. Sommige mensen staan zo wankel op hun benen. Als je een keer tegen ze aanduwt, vallen ze om. Hoe onzeker kunnen

mensen ook niet zijn in een gesprek. Zoals mevrouw vertelde, minstens met één been in de aarde. Een veilig stopcontact is ook goed geaard. Een tijdje geleden viel mijn pen van de tafel. Ik wilde hem pakken van de grond, maar ik had mijn rolstoel maar op één rem gezet. Toen ging de rolstoel draaien en ik viel er uit, tegen de computer, de printer en tegen de kast. Dom: ik had beter moeten aarden, een rolstoel heeft twee remmen. Ik ben over mijn buik naar het nachtkastje gekropen. Via het hek van het ledikant kon ik aan de bovenkant van mijn nachtkastje komen. Daar lag de bel en kon ik de zuster waarschuwen. Goed aarden is heel belangrijk.

KRUIMELS

Het madeliefje

Ik keek zojuist een madeliefje in zijn ogen en zag wel honderd diamantjes in zijn hart het zonlicht speelde met hun flonkeringen wel honderd diamantjes in puur goud gevat

een dure bloem dacht ik maar zie de zomer met zijn gulle lach maakte van geen enkele prijs gewag

Oeke Kruythof

Poezie

Elke dag slaap en ontwaak ik met de regels van mijn gedichten

ik loop in het park strofe voor strofe na

ik zoek een melodie voor de ochtend ontwaak mij

een dans voor de middag gids mij

in de avond overspoelt geluk mijn ziel de tonen van een harp druppelen in mijn oren na

Eddy Lie

Droom

Bloemenranken scherp getekend in silhouet, doorkruisen mijn gedachten van onvervuld verlangen. Groene ogen, mysterieus en toch vertrouwd, kijken mij aan. Het silhouet verdwijnt, Heel langzaam. Ik wil mijn handen sluiten om wat ik lief heb. Ik ben alleen.... Mijn droom vervlogen in de stilte van de ochtend.

Fredy Schild

DE HEMEL

Sterven dood lichaam dode geest wat geweest is drijft weg in de Godsrivier maar wie wij werkelijk waren wordt ver boven eeuwigheidswolken bewaard

Zij die met Christus leefden hadden de hemel al hier op aard

Cobie Ruijgrok

Vespers in Zuidoost

Op 21 april is er een vesper in de Marcuskerk. De vesper begint om 17.00 uur. Voorganger in deze vesperdienst is ds Kees Bouman. We lezen en zingen psalm 66.

In het thema 'Belofte' is de lezing Genesis 18:1-15: de belofte aan Abraham herhaald. Medewerking wordt verleend door Karel Demoet, orgel en Janneke Arlaart, blokfluit. Tijdens de vesper klinkt een Sonate van J.S. Bach, BWV 527 (getransponeerd voor de blokfluit). Deze sonate maakt deel uit van zes sonates die Bach voor orgel schreef. Ze waren bedoeld voor zijn oudste zoon, Wilhelm Friedemann Bach, een virtuoos clavecinist en organist. Wilhelm Friedemann kon met deze, voor die tijd ongekend virtuoze orgelstukken, goede sier maken op concerten en bij sollicitaties. De sonate bestaat uit een licht weemoedig Andante, een pastoraal Adagio en een wat geagiteerd en virtuoos Vivace.

Muziek op de zaterdagmiddag in de Domkerk

Zaterdagmiddag 20 april om half vier geeft Jan Hage het derde concert in een serie waarin hij dit jaar alle koraalfantasieën van Max Reger zal uitvoeren. Op het programma de Choral-Phantasie 'Halleluja, Gott zu loben' opus 52:3. Daarnaast speelt Domorganist Hage Regers 'Te Deum laudamus' opus 59:12 en 'Transformaties' van de Nederlandse componist Jan Welmers.

De Zaterdagmiddagmuziek in de Domkerk op 27 april is een uitvoering van het eigen Koor, solisten en barokorkest, onder leiding van Remco de Graas. Op het programma van die middag, ook te beginnen om 15.30 uur, staat het 'Te Deum Laudamus' van de componist Marc-Antoine Charpentier (1634-1704).

Zaterdagmiddagmuziek Domkerk is mogelijk dankzij financiële steun van de burgerlijke gemeente Utrecht.

Toegang tot beide concerten is in principe gratis, maar in de collecte na afloop verwacht de organisatie een bijdrage van vijf euro per bezoeker.

Jacobidebat geloof en wetenschap

Op woensdag 24 april wordt er weer een Jacobidebat in de Jacobikerkerk gehouden met als thema 'Geloven in topwetenschap'. Geloof en wetenschap staan voor velen vaak nog op gespannen voet. Maar is die stelling nog wel houdbaar? Wat doet wetenschap eigenlijk met hoe men naar de wereld kijkt? Hoe zit dat met het persoonlijk leven van een natuurwetenschapper? Twee topwetenschappers en Spinozaprijswinnaars prof. Carlo Beenakker (theoretisch natuurkundige uit Leiden, christen) en prof. Henk Barendregt (wiskundige uit Nijmegen, boeddhist) gaan over deze fundamentele vragen met elkaar en het publiek in gesprek. De leiding ligt in handen van Floris Spronk (ForumC) en de avond begint om 20.00 uur.

'Verandering hoort bij christendom'

(vervolg van voorpagina)

Ook 's zondags toonde de wijkgemeente haar kracht. De dienst in de Pniëlkerk bevatte veel elementen, die Pieter de afgelopen jaren heeft gestimuleerd en/of begeleid. Een deel van de muziek werd verzorgd door de muziekgroep met solisten en een gelegenhedskoor – het is opvallend hoeveel gemeenteleden een instrument bespelen of (solo) kunnen zingen – en de SMS-dienstcommissie leverde een kyriemoment in beelden.

Dat multiculturele contacten Pieters hart hebben was ook duidelijk: twee vrouwen van de Indonesische PERKI voerden een dans uit en een deel van de voorbeden werd uitgesproken door voorgangers van de Filipijnse Word International Ministries en het multiculturele Life Word Christian Center (medegebruikers van respectievelijk de Pniëlkerk en de Triumfatorkerk). Ook was er een persoonlijke afscheidswens van

* Muziekgroep en gelegenhedskoor tijdens de afscheidsdienst (foto Lisanne Lentink).

de moskeeën in de wijk. Peter Klusener, oud-voorzitter van de Algemene Kerkenraad van de PGU, memoreerde het werk dat Pieter als interim-predikant heeft verricht in de wijken Overvecht en Zuilen. Na het formele afscheid werd Pieter direct ver-

bonden aan zijn nieuwe functie door ds Jan Oortgiesen van de Protestantse Kerk in Nederland.

En nu verder

Op de website van de wijkgemeente (www.pkkt.nl) staat een flinke fotoreportage van deze

twee mooie dagen. En op Facebook natuurlijk, want het regelmatige gebruik van social media behoort zeker tot de 'erfenis' van Pieter van Winden (@DsPieter). De inzet en betrokkenheid van zoveel gemeenteleden deze dagen geeft hoop en vertrouwen voor de toekomst. Ook volgens de preek van deze zondag ligt de nadruk niet op 'afschied' ("Er is toch niemand overleden?!"), maar gewoon op 'verandering'. En verandering hoort bij kern van het christendom – zeker op de zondag na Pasen! Telkens opnieuw mogen we als gemeente(leden) zoeken naar Gods weg met ons op deze plaats en in deze tijd. Zo wil de wijkgemeente West dan ook verder gaan, in vertrouwen op die opgestane Heer.

* Foto links: voorbeden door - van links naar rechts - pastora Lansang (WIM), pastor Onyema (LWCC), ouderling Dini Westbroek en ds Oortgiesen (foto Henno Willering). Foto rechts: jongerengespreskring 'Next Level' met een afscheidscadeau (foto Adriëne Suidgeest-Mendrick).

Bijbelse tekst – Woord van God?

Christiane Karrer

Sinds één jaar werk ik niet alleen als predikante van de lutherse gemeente, maar ook als bijbels theoloog aan de Vrije Universiteit

Amsterdam (Doopsgezind Seminarium). Ik voel me daarin verbonden met Martin Luther die immers als hoogleraar bijbelse theologie zijn belangrijkste inzichten verwierf. Het boeit me hoe Luther de rol van de lezer oftewel hoorder van bijbelse teksten inschatte en benadrukte. Hij beweerde dat een bijbels woord pas dan 'Woord van God' voor mij wordt, als ik begrijp: 'dit woord legt mij uit'. Dit gaat over mijn leven, mijn ervaringen worden verhelderd, ik krijg nieuwe inzichten en word uitgenodigd om nieuwe stappen in mijn leven te zetten.

Geen bijbeltekst is 'automatisch' Woord van God. Er is inspiratie nodig die mijn ervaringen in gesprek laten raken met woorden en ervaringen in bijbelse teksten. Luther noemde dit: 'het werk van de Geest van God'. Het werk van de Geest omvat zowel mijn levens- en geloofservaringen als het hele

proces van horen en echt begrijpen van een bijbels woord. De persoonlijke ervaringen van een mens worden dus serieus genomen. Een bijbels woord kan daarom niet voor alle mensen op dezelfde manier 'Woord van God' zijn. We moeten leren luisteren welke woorden voor ons leven op dit moment uitdagend en voedend zijn, en ons een belangrijke stap verder willen leiden.

Afgelopen weekeinde beleefde ik een boeiend voorbeeld. Ik gaf college op een bijeenkomst voor theologiestudenten uit verschillende landen. Studenten hebben wat uitdaging nodig, dacht de docente in mij – we bespraken dus een moeilijke tekst, het verhaal over Jefta en zijn dochter in Rechters 11. In deze tekst komt veel geweld voor, hij maakt veel los bij mensen en roept vragen op. De interpretatie is niet makkelijk en een 'oplossing' niet zo maar in zicht. Ik raakte wel wat

LUTHERS GELUID

zenuwachtig toen ik besepte dat een student uit Columbia erbij was die in zijn leven veel geweld moest meemaken. Hoe zou het hem met deze tekst vergaan?

Ik was zeer onder de indruk van zijn reactie: hij begreep het verhaal zonder al te veel uitleg beter dan de meeste studenten. Hij herkende er de vicieuze cirkel van geweld in, en de manier hoe mensen God voor hun eigen gewelddadige doelen 'misbruiken'.

We raakten met z'n allen in een geïnspireerd gesprek en hij vertelde me later enthousiast dat hij zich er verder in wilde verdiepen. Ik mocht opnieuw ervaren welke kracht in bijbelse teksten schuilt, hoe een verhelderend en levendig gesprek mogelijk wordt met ons mensen van vandaag de dag en onze persoonlijke ervaringen. Juist de moeilijke en niet zo 'mooie' teksten sluiten soms bijzonder goed aan bij onze menselijke en ook niet altijd mooie ervaringen. En helpen mij om mijn leven in het perspectief van God te zien.

Kloosterweekeinde Nicolaïkerk in Chevetogne

Sytske Kimstra

Vrijdag 5 tot en met zondag 7 april is een groep gemeenteleden van de Nicolaïkerk te gast geweest in het Benedictijns klooster in Chevetogne, in België. Dit is een klooster in de Belgische Ardennen met zowel een Latijnse als een Byzantijnse kerk, gesticht in 1925 en toegewijd aan de eenheid van de christenen. De monniken hier bidden, werken en ontvangen hun gasten met in hun hart het gebed van Christus voor zijn lijden: ‘Dat wij allen één mogen zijn’.

Dit weekeinde, Beloken Pasen, waren de meeste diensten in de Byzantijnse kerk. Een prachtige kerk met veel iconen, overvloedig gedecoreerd dus. De dien-

sten worden gehouden in het Kerkslavisch, wat het voor ons onbegrijpelijk maakt, gelukkig gaan de gebeden en de preek in het Frans, al is dat ook niet altijd begrijpelijk. Meest opvallendst is de totale toewijding van de monniken en priesters om drie, soms vier diensten per dag te doen. Er is geen enkele haast in de diensten, het gaat volgens een vast,

waarschijnlijk al eeuwenlang vaststaand patroon. Het is jammer dat, ook in de ene Latijnse dienst die we meemaakten op zaterdagochtend om 6.00 uur(!), de Laudens, de gemeente helemaal niet betrokken wordt in de dienst. De monniken zingen en de gemeente luistert, een heel ander soort dienst dus, dan wij in de westerse, protestantse kerken gewend zijn.

** De groep deelnemers aan het kloosterweekeinde (foto van Jola van Garderen).*

Heiligdom

Mooi was dat de deuren naar het Heiligdom, waar de belangrijkste symbolen van Gods tegenwoordigheid zich bevinden, open waren in de dienst op vrijdagavond en zaterdagmorgen, maar zaterdagavond was alles dicht want de nieuwe dag, zondag Beloken Pasen, was al begonnen. Bij alle diensten wordt gezongen door een koor van monniken, wat heel mystiek klinkt en bij de lange diensten meditatief werkt. Zaterdagmiddag hebben we nagedacht en gesproken over de Verrijzenis Icoon en de meditatie die oud-aartsbisschop Rowan Williams van de Anglicaanse kerk (Canterbury) daarover geschreven heeft. De maaltijden worden in stilte gehouden, terwijl er geluisterd wordt naar een preek die via een luidspreker vanuit een andere ruimte wordt uitgezonden (uiteraard ook in het Frans...). Het klooster ligt in de Belgische Ardennen en de omgeving is schitterend, ook als het buiten koud is! Vooral als dan de zon gaat schijnen is het heerlijk om wandelingen te maken tussen de diensten door. Al met al voor herhaling vatbaar.

Gemeentereizen traditie

Steven Slappendel

De wijkgemeente Nicolaïkerk kent al een lange traditie van gemeentereizen. Eén van de eerste was al in 1997. Met ds Jos de Heer, die zich deze keer ook in Chevetogne meldde, is een groep gemeenteleden naar Israël geweest. Daarna volgden reizen, soms ook dagtochten, in het kader van ‘Apocalypsjaar 1999’. Een reis naar Turkije ging in de voetsporen van Paulus. De reizen hebben altijd een bepaald thema of doel. Er zijn twee reizen geweest naar Engeland, naar New Castle en Durham en naar Arundal, waarbij er veel aandacht was voor de Engelse kerkmuziek. Muziek en orgels waren ook uitvoerig aan de orde bij de reis naar Denemarken met een bezoek aan orgelbouwer Marcussen en een afsluiting in Lübeck. In deze opsomming kan de reis naar Leipzig met ds Pieter Oussoren zeker niet ontbreken. Het was een zeer indrukwekkende combinatie van de geschiedenis van de hereniging van Oost- en West-Duitsland, waarin het Won-

der van Leipzig een zeer belangrijke plaats heeft, en uiteraard de muziek van Bach die van 1723 tot 1750 daar de cantor was. Tenslotte vermeld ik ook de reis naar Polen eind mei/begin juni 2011 met bezoek aan de steden Warschau en Krakow en aan zuidoost Polen. ‘De ziel van Polen’ was het thema, uitgewerkt in een gang door de geschiedenis, een bezoek aan een concentratiekamp en verschillende ontmoetingen met nonnen betrokken bij de zorg voor verstandelijk beperkten.

Behalve de thematiek van de reis is er altijd ruimte voor het samen zijn als groep, ook met lol en plezier, voor wandelen en lekker in de natuur zijn. De reizen zijn duidelijk versterkend voor de onderlinge band als gemeenteleden. In Kerk in de Stad is van de meeste reizen een verslag gepubliceerd. Omdat ik vanwege ziekte onverwacht toch niet mee kon gaan naar Chevetogne is er nu een andere verslaggever, Sytske Kimstra. Toen hij nog maar even thuis was, mailde hij al een verslag naar mij en ’s avonds kwamen de foto’s van Jola van Garderen. Jola bracht ook een kaart mee met de groeten van alle deelnemers. Ook dat is samen gemeente zijn!

Bram Schriever

Het bekende theehuis en de winkel van de Domkerk krijgen een nieuwe naam. Vanwege de grote groep buitenlandse gasten die de kerk bezoeken wordt de naamgeving vanaf heden DomCafe en DomShop. Internationaal gezien worden theehuis en winkel daardoor beter herkenbaar.

Metamorfose

In het najaar kreeg het theehuis van de Domkerk ook al een metamorfose. Het typische bekende grijs van stoelen en tafels kreeg een opfrisbeurt. Sindsdien zijn de basiskleuren rood, zwart en wit. Het geheel geeft een frisse en meer eigentijdse uitstraling. Om de kosten te beperken is er gekozen om geen nieuw meubilair aan te schaffen, maar het huidige meubilair een andere kleur te geven.

Naam

Gelijktijdig leek het ook van belang om de ruimte waar velen een kopje koffie drinken, of een broodje eten, breed onder de aandacht te brengen bij het internationale publiek wat de

Domkerk bezoekt. Bezoekers van de Domkerk komen uit landen binnen en buiten Europa en de naam theehuis zegt dan niets. Daarom is er gekozen voor de naam DomCafe. De verbinding

tussen de Dom het een cafe komt zo goed tot uiting.

Vertrouwd

Naast de vernieuwde uitstraling en een andere naamgeving,

Woensdagmiddag 1 mei om 16.30 uur is er voor vrijwilligers van de Open Dom een samenzijn met een hapje en een drankje i.v.m. de veranderingen. Wilt u ook vrijwilliger worden in de Open Dom? Bel naar 2310 403 of mail naar secretariaat@domkerk.nl.

blijft het aanbod van DomCafe en DomShop nagenoeg gelijk. In de DomShop kunt u dagelijks terecht voor een goed boek, een mooi souvenir, kaarten en andere religieuze artikelen. Natuurlijk kunt u in de DomShop ook het nieuwe liedboek kopen dat in mei uitkomt. Wilt u er snel bij zijn, dan kunt u het ook van te voren bestellen. Daarnaast is ook het DomCafe dagelijks open tijdens de openingstijden van de kerk. Hartelijk welkom in het DomCafe en de DomShop!

** Balie van het Domcafe.*

Het nieuwe Liedboek in de Marcuskerk

Donderdag 25 april komt ds Morsink, predikant in Zeist en lid van een van de liedboekcommissies, vertellen waarom we een nieuw liedboek krijgen, wat er zoal verandert en wat er blijft. Iedere toehoorder krijgt ruim de tijd om haar hierover vragen te stellen. Op deze bijeenkomst voor de ouderensoos van de Marcuskerk is iedereen welkom, ook zij die niet in de leeftijdscategorie van de ouderensoos vallen. Karel Demoet, cantor van de Marcuscantorij, zal de muzikale kant van deze bijeenkomst verzorgen. Aan de ingang wordt een bijdrage van € 1,50 voor de koffie of thee gevraagd.

Avondwake in Spoorwegmuseum

Op zondagavond 21 april is de jaarlijkse avondwake Jom Hasjoa ditmaal in het Spoorwegmuseum. Een plek met diepe symboliek, want vanaf dit vroegere Maliebaanstation zijn in de oorlogsjaren twaalfhonderd Utrechtse Joden via Westerbork weggevoerd naar de vernietigingskampen van de Duitsers. In de Avondwake worden alle Joden herdacht die omgekomen zijn tijdens de Tweede Wereldoorlog. Drs. Jos Zijlstra, conservator van het Spoorwegmuseum, zal iets vertellen over de expositie ‘Beladen treinen’. Mevrouw Tirtzah Middleton, verbonden aan de Joods Liberale Gemeente te Utrecht, verzorgt een inleiding over de Avondwake. Hoofdspreker is Binyomin Jacobs, interprovinciaal opperrabbin. Verder werken mee: chazan Moshé Lewkowitz en het ‘Nieuw Saxofoonkwartet’. Tijdens de gedachtenis zelf ontsteken leerlingen van het Sint Bonifatiuscollege zes kaarsen ter gedachtenis aan de zes miljoen om het leven gekomen Joden.

Vanaf 18.30 uur is er voor de deelnemers van de Avondwake gelegenheid om de tentoonstelling ‘Beladen treinen’ te bezoeken. De Avondwake zelf begint om 19.30 uur in de wachtkamer 3e klasse. Toegang tot het museum is die avond gratis, evenals het parkeren op het parkeerterrein van het museum. Na afloop is er gelegenheid een gift te geven voor de kleine Orthodox-Joodse gemeenschap in Utrecht. Iedereen is van harte welkom!

De Marcuskerk staat aan de Wijnesteinlaan 2 en is vanaf 14.00 uur open. De lezing van ds Morsink begint om half drie.

Ontmoetingsdag Waalse kerken

Hemelvaartsdag, 9 mei, is het voor de Waalse kerken in Nederland en dus ook voor de Utrechtse Pieterskerk, Journée de la Commission de la Mission (de Commissie voor Missie, Diaconie en Oecumene). Het thema van deze ontmoetingsdag is: ‘Etre Eglise en ce temps de crise’ – Kerk zijn in crisistijd. De dag vindt plaats in de Waalse Kerk te Den Haag.

Ingetogen of uitbundig: de Schola Davidica zal zingen

Jaap Boeschoten

De zondagen na Pasen hebben van oudsher een Latijnse naam, gebaseerd op de psalm van die zondag. Natuurlijk heeft de kerk na het vieren van de opstanding gekozen voor vreugdevolle psalmen. Zo heet de vierde zondag van Pasen 'Jubilate' en de vijfde 'Cantate'.

Op de vijfde zondag van Pasen, op 28 april, geeft de Schola Davidica duidelijk gehoor aan de oproep om te zingen die in de naam van zondag zit. Uiteenlopend van oud tot nieuw, van ingetogen tot uitbundig en van koor- tot samenzang, maar gezongen zal er worden. Want zonder zingen is er geen kerk, geen gemeente.

De Schola Davidica laat dan onder meer het beroemde 'Cantique de Jean Racine' horen. De vroegrijpe Franse componist Gabriel Fauré had op 20-jarige leeftijd al een eigen zelfverzekerde muzikale stijl ontwikkeld. Dat blijkt uit zijn Cantique de Jean Racine, gecomponeerd in 1864 als eindexamenwerk aan de École Niedermeyer. Daarmee won hij de eerste prijs en dit succes heeft hem aangespoord om daarna meer religieuze werken te componeren. Het is dan ook duidelijk een voorloper van zijn beroemde Requiem, waarin dezelfde weelderige koorklanken drijven op een dunne, maar effectieve orgelbegeleiding. De tekst van de Cantique stamt uit het gebedenboek van de katholieke kerk. Fauré gebruikte een vertaling die de grote Franse toneelschrijver Jean Racine in 1655 maakte van Consors paterni luminis. Hoewel het werk maar ongeveer vijf minuten duurt, doet het in intensiteit niet onder voor veel grotere werken en bewijst dat Fauré een van de

* Schola Davidica: lust om te zingen!

grote componisten van Frankrijk was. Veertig jaar lang bleef de componist zijn jeugdwerk trouw. Oorspronkelijk geschreven voor vierstemmig gemengd koor en orgel (of piano), maakte hij later diverse bewerkingen. Er is een versie voor koor, harmonium en strijkkwintet en een versie voor gemengd koor en orkest uit 1905.

Rejoice

Kom dus ook op zondag 28 april en doe/zing mee. Want gezongen wordt er veel: van oude anonieme muziek, 'Rejoice in the Lord always' tot de moderne zetting van het 'Magificat' en 'Nunc dimittis' door Christiaan Winter, de cantor en organist van de Oude Kerk in Amsterdam. Van het intieme en ingetogen 'Canti-

que de Jean Racine' van Gabriel Fauré tot het uitbundige 'Bring to the Lord a glad new song' van sir Hubert Parry. En natuurlijk zingt de hele gemeente mee: met 'Bring to the Lord a glad new song' van Hubert Parry tot de Engelse hymn 'Hills of the North, rejoice'. Want zingen maakt van losse mensen een gemeenschap en al zingend kun je soms meer/vaster geloven dan je zelf kunt bedenken.

Wees dus welkom op zondag 28 april om 17.00 uur in de Janskerk. Het koor staat onder leiding van Lisette Bernt, het orgel wordt bespeeld door Jan Hage.

Toegang is gratis en bij de uitgang is een collecte. De deuren gaan open om 16.30 uur. Van harte welkom!

* Gabriel Fauré.

Erna Treurniet

Het wordt weer tijd voor een column uit Overvecht. Dat is lastig. Want Saskia en ik weten even niet over de voedselbank te schrijven en ik weet niet over Overvecht te schrijven. Ik oefen

Exposure

me in 'mijn oordeel opschorten' en daarbij helpt een column schrijven niet.

Ik ben bezig met wat wij in Urban Mission de *exposure* noemen. Dat is een noodzakelijke fase in buurtpastoraat. Het is kennis maken en meer dan dat. Het is me bloot stellen aan het en de onbekende. Om al gaande te ontdekken voor wie ik buurtpastor kan zijn en hoe dan. Want ik heet wel buurtpastor, maar ben het nog niet in Overvecht. DMO heeft me op pad gestuurd, de wijkgemeente heeft me met open armen ontvangen, maar het zijn de bewoners in de buurt die me tot buurtpastor maken, of niet.

In buurtpastoraat gaat het om *duurzaam aanwezig zijn bij mensen en groepen mensen, om hen te ondersteunen in hun strijd om herstel en behoud van hun waardigheid en zeggenschap, inclusief de*

zoektocht daarbij naar perspectief en zin. Op grond van het Evangelie, schrijven we er dan bij. In het spoor van Jezus van Nazareth, waarover in de Bijbel geschreven is. Het gaat in buurtpastoraat dus om mensen die een strijd voeren, voor wie het leven niet op rolletjes loopt. *Kwetsbare mensen*, schreef ik voor DMO en wijkgemeente. Je kunt het ook formuleren als: mensen die zware lasten dragen. Dat klinkt nog algemeen, maar het gaat om mensen met een naam en een gezicht. Wat de strijd inhoudt, en wat waardigheid is en wat zeggenschap zou kunnen zijn, de enige die dat kan vertellen is Dennis, of Fatima, of Joyce. Iedereen zou daar iets over kunnen zeggen, ook ik heb daar wel opvattingen over en gevoel bij. Maar als ik *zeggenschap* serieus neem, gaat het er juist om wat Joyce en Dennis en Fatima daar zelf over zeggen.

VAN ONDEREN

Mensen maken me buurtpastor, mensen met een naam en een gezicht maken *mij* buurtpastor. Ik ben wie ik geworden ben, persoonlijk en professioneel. En beroepshalve weet ik en al gaande voel ik hoe groot de verleiding is om te varen op het oude en vertrouwde, op de herkenning, op zo moet het. Onzekerheid is moeilijk lang vol te houden.

Wat helpt (en daar ben ik dankbaar voor, omdat die niet vanzelfsprekend is), is dat ik van mijn werkgever de tijd en ruimte en het salaris krijg voor deze *exposure* en een ervaren collega me bij de les houdt.

Voorlopig ga ik, nu en dan gepland, dan weer waar de wind me voert, door Overvecht in het vertrouwen dat de weg duidelijk wordt.

Schola Davidica zoekt zangers

Met belangstelling voor Engelse koortraditie In Utrecht is ons koor met geëfende amateurzangers geliefd onder mensen die op zoek zijn naar rust en bezinning. We zingen maandelijks (behalve juli en augustus) voor minstens 300 luisteraars.

Er wordt gewerkt in korte projecten, met eenmaal per maand een week met drie repetities en aansluitend op de zondagmiddag de vespersdienst in de Janskerk te Utrecht.

Heb je een goede stem, kun je goed van blad lezen en ga je een muzikale uitdaging niet uit de weg, reageer dan op dit bericht, zeker als je sopraan of tenor bent. Meer informatie op www.scholadavidica.nl

Iona-weekeinde

Van 10 tot 12 mei houdt de Nederlandse Iona Groep een weekend in Dopersduin in Schoorl. Tijdens het weekend leven de deelnemers net als op Iona in gemeenschap: samen eten, corveetaken doen en vieren. Iedere morgen en avond is er een viering met natuurlijk lonaliederen. Daarnaast is er een programma waaraan men kan meedoen. Elkaar ontmoeten staat centraal. Het thema van dit Iona-weekeinde is: 'Vrijheid van regels'. We gaan met elkaar bekijken welke regels er nodig zijn om een gemeenschap te vormen, hoe er wordt omgegaan met de regels van de Iona Community en welke regels in ons eigen leven van belang zijn. Er is onder meer een workshop 'een lonavering organiseren' en een groepje gaat de viering van zondagmiddag voorbereiden. Op zondagmorgen is er een pelgrimage. Het weekeinde is bedoeld voor mensen die kennis willen maken met de Iona Community en de Nederlandse Iona Groep. Voor mensen die 'Iona' al kennen is het een hernieuwde kennismaking. Meer informatie is te vinden op ionagroep.nl. Opgeven kan via dbhschoorl.nl of 072-5091274.

'Die Schöpfung' in de Geertekerk

Op zondagmiddag 21 april voeren het Projectkoor van het UCK onder leiding van Paul van Roemburg en het Verenigd Utrechts Symfonie Orkest met dirigent Reinier Bavinck Die Schöpfung van Haydn uit in de Geertekerk. Solisten zijn Lara Diamand-sopraan, Adrian Fernandes-tenor en Jurriaan Grootes-bas.

Een groep amateurschilders onder leiding van beeldend kunstenaar Marieke Thomassen heeft, geïnspireerd door het scheppingsverhaal, een aantal schilderijen gemaakt die in de kapel van de Geertekerk tentoongesteld zullen worden. Het concert begint om 15.00 uur en de kerk is vanaf 14.30 uur open. Een kaartje kost vijftien euro (kind vijf euro)) en kan worden besteld via de website www.vuso-amateur-orkest.nl.

Joost van Beek

Dit jaar is het honderd jaar geleden dat Dr. Albert Schweitzer en zijn vrouw Hélène Bresslau naar Frans Equatoriaal Afrika (het huidige Gabon) vertrokken om daar een ziekenhuis op te zetten. Voor de Internationale Albert Schweitzer Beweging (AISL) is dit aanleiding om 2013 tot jubileumjaar uit te roepen. In dit kader vindt op vrijdag 3 mei een bijzondere concert plaats in de Jacobijkerk.

Tussen 1920 en 1959 onderbrak Schweitzer zijn werk in het ziekenhuis van Lambaréné regelmatig om te reizen door Europa, waar hij lezingen hield en orgelconcerten gaf. Uit de opbrengsten daarvan en gesteund door de verschillende landelijke Albert Schweitzer Comités bekostigde hij voor een deel zijn werk in Afrika. In 1928 en 1932 bracht Schweitzer een bezoek aan Nederland. Maandblad Het Orgel sprak in februari 1928 van “een hoogst gewichtige gebeurtenis” en raadde de lezers stellig aan een concert van de veelzijdige Duitser bij te wonen: “Gij zult er leerend genieten!” Op zijn beurt was Schweitzer ook zeer te spreken

*Albert Schweitzer aan het orgel in de Deventer Lebuinuskerk.

Herdenkingsconcert Albert Schweitzer in de Jacobijkerk

over ons land: “Es lohnt sich nach Holland zu reisen, nur wegen der herrlichen Orgeln”.

Schweitzer in Utrecht

Op 3 mei 1928 gaf Schweitzer een concert in de Jacobijkerk. Hij speelde die avond muziek van Johann Sebastian Bach en Felix Mendelssohn-Bartholdy. Medewerking werd verleend door leden van de – toen nog piepjonge – Nederlandse Bachvereniging. Uit het verslag daags erna in het Utrechts Nieuwsblad valt op te maken dat het concert niet voor iedereen een onverdeeld genoegen was. Over Schweitzer zelf geen kwaad woord, maar de dienstdoende verslaggever had liever andere werken van Bach gehoord en daarnaast had voor hem het aandeel van het ook nog eens vlak zingende koor niet echt meerwaarde. Last but not least had Schweitzer voor zijn concert het verkeerde Utrechtse orgel uitgekozen: het orgel van de Domkerk was een betere en logischere keus geweest. Het kan verkeren...

Hommage

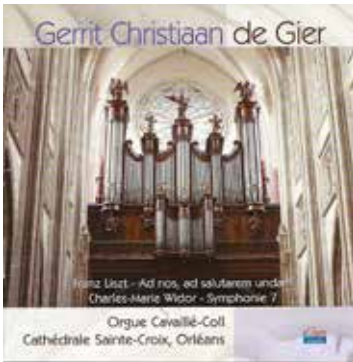
Op vrijdag 3 mei – precies 85 jaar na dato dus – organiseert de Commissie Jacobiconcerten in samenwerking met het Nederlands Albert Schweitzer Fonds (NASF) een herdenkingsconcert in de Jacobijkerk. Organist Gerrit Christiaan de Gier en Kamerkoor Cantiago onder leiding van Herman Mussche brengen dan een hommage aan Albert Schweitzer door het programma van 1928 opnieuw uit te voeren.

Voorafgaand aan het concert is er een korte inleiding over de musicus Albert Schweitzer. Het NASF is aanwezig met een informatietafel (folders, boeken, cd's en dergelijke). Ook van het Garrels/Meere-orgel van de Jacobijkerk zijn cd's verkrijgbaar.

Het concert begint om 20.00 uur. De toegang is vrij, na afloop is er een collecte. Meer informatie: www.jacobiconcerten.webklik.nl.

WERKEN VAN LISZT EN WIDOR

Organist Jacobijkerk gaat vreemd

Piet Warners

Enige tijd geleden werd in Kerk in de Stad een nieuwe CD-opname van Gerrit Christiaan de Gier aangekondigd maar niet besproken. De organist van de Jacobijkerk heeft het wat verder gezocht dan zijn ‘eigen’ kerk, om muziek op te nemen die op het Jacobijkerkorgel niet goed gespeeld kan worden. Orgelmuziek ontstaan in de tweede helft van de negentiende- en eerste gedeelte van de twintigste eeuw. (Laat)romantische muziek gecomponeerd voor de in die tijd vooral door Aristide Cavaillé-Coll ontwikkelde ‘orkestrale’ orgels.

Totaal andere muziek dan die uit de tijd van de barok en daarna. Muziek die ook een andere speeltechniek vereist. Een techniek die De Gier in hoge mate beheerst (die voor de barokmuziek trouwens ook, maar dat wisten we al). Hij is afgereisd naar Orléans om daar het magistrale Cavaillé-Coll orgel in de Kathedraal van het Heilig Kruis te doen horen. Hij koos twee werken die de CD met ruim zeventig minuten muziek vullen. Liszt en Widor. Van Franz Liszt de Fantasie en Fuga over het koraal ‘Ad nos, ad salutarem undam’. Een werk van een half uur, zeer kundig gespeeld. Het is muziek waar

je van moet houden. Soms heb je het gevoel dat het wel erg op het uiterlijke gericht blijft. Hier en daar kost het mij toch moeite om er bij te blijven.

Zevende Symfonie

Het andere werk is de Zevende Symfonie van Charles-Marie Widor. Deze componist is bij velen bekend door zijn Toccata uit de Vijfde Symfonie. De Zevende bestaat uit zes delen en wordt weinig uitgevoerd. Dit gegeven staat in het begeleidende boekje dat in een aantal talen goede informatie biedt, zij het soms alleen voor de echte kenners. Widor zelf speelde vaak het laatste deel, zo heeft zijn weduwe ooit verteld.

Wellicht dat de weinige uitvoeringen toch te maken hebben met de lengte en de inhoud, en niet alleen met de ‘hoge uitvoeringseisen’ zoals het boekje bescheiden meldt. De beide hoekdelen zijn krachtig, soms overdonderend. Ik merkte dat de één ze als magistraal, majestueus beleefde, de ander als pompeus. De delen daar tussenin zijn soms heel boeiend, maar zo nu en dan dacht ik ook: nu weet ik het wel, schiet nu eens op. Het zou kunnen dat ik dat anders zou beleven wanneer ik bij de uitvoering in de kathedraal zou zitten. De huiskamer is toch wat ontoereikend voor dit soort – en vele andere soorten – muziek.

Deze opmerkingen nemen niet weg dat De Gier met deze CD je wel heel goed voor het eerst of bij vernieuwing kennis laat maken met een bepaald genre orgelmuziek. Wellicht nog eens een CD met een wat ruimere keuze uit die periode in de orgelmuziek? En wat kortere werken – dan wel

de beste delen uit grote werken? Het is maar een suggestie waaruit blijkt dat deze CD toch naar meer smaakt!

Naar aanleiding van: CD Gerrit Christiaan de Gier, Franz Liszt en Charles-Marie Widor; prijs € 15 (exclusief verzendkosten). Bestellen: telefoon 6888 966 of per e-mail: gerritchristiaandegier@hetnet.nl.

* Gerrit Christiaan de Gier achter het orgel in ‘zijn’ Jacobijkerk.

Wisseling van de wacht bij redactie

Peter van der Ros

Vanaf dit voorjaar is Dina Bouman-Noordermeer teruggetreden als lid van de Kerk in de Stad-redactie. Meer dan tien jaar vervulde zij binnen dit ‘college’ waardevolle taken, aanvankelijk nog enige tijd naast haar baan als lerares Nederlands en diverse functies binnen de gemeente van de Marcuskerk.

Dina Bouman schreef diverse artikelen over het kerkelijk en maatschappelijk leven in de stad. Daarnaast onderhield zij contacten met (emeritus-)predikanten over de aanlevering van meditaties en leverde talloze bijdragen aan drukproefcorrecties van dit blad. Dat laatste wil Dina graag blijven doen, evenals de verzorging van het meditatie-rooster. Tijdens een lunch na afloop van de aprilvergadering heeft de redactie afscheid genomen van

Dina Bouman, en haar bedankt voor haar vele bijdragen aan Kerk in de Stad.

Daan van der Waals

Tot de redactie is (her)toegegetreden: Daan van der Waals, oud-hoofredacteur van Kerk in de Stad. Zodoende maakt een neerlandica plaats voor een neerlandicus. Daan studeerde Nederlandse taal- en letterkunde aan de Leidse universiteit. Nog tijdens zijn studie betrad hij het pad der journalistiek, door hoofredacteur te worden van het interconfessioneel studentenblad Kuklos; later werkte hij bij regionale dagbladen en onder meer als voorlichter bij de hervormde Generale Diakonale Raad. Vanaf 1993 – tot het najaar van 2000 – verzorgde Daan de eindredactie Kerk in de Stad, in dat jaar gesticht door de samenwerkende hervormde en gereformeerde kerken van Utrecht als opvolger van ‘Hervormd Utrecht’.

* Dina Bouman-Noordermeer blijft betrokken bij de Kerk in de Stad-redactie, maar maakt er geen deel meer van uit.

...Moeten we er over blijven praten?...

Lezing: Angst voor de hoop

Op woensdag 24 april spreekt prof.dr. Erik Borgman, hoogleraar Publieke Theologie aan de Universiteit van Tilburg, in de serie filosofenlezingen over het thema 'Angst'. Borgman refereert aan het werk van de schrijver Arnon Grünberg die de hoop het liefste zou doodverklaren, maar in zijn werk ook niet ontkomt aan de constatering dat de hoop allermint dood is. Borgman meent dat in Grünbergs werk de angst voor de hoop gestalte krijgt. Wie wil er nu na Auschwitz betrappt worden op zoiets naïefs als hoop? Wij klagen dat degenen die vluchtelingen opvangen hen 'valse hoop' geven, en menen blijkbaar dat er geen valse wanhoop is die er om vraagt te worden tegengesproken. Vanuit de christelijke traditie overwinnen wij de angst voor de hoop door de onmogelijkheid ervan volledig serieus te nemen, en te belijden dat juist uit deze onmogelijkheid de ware hoop geboren wordt.

Deze lezing komt in de plaats van de eerder voor 24 april aangekondigde lezing en vindt plaats in het congres- en vergadercentrum In de Driehoek, Willemsplantsoen 1c; het begint die avond om 20.00 uur. De zaal is open om 19.30 uur. Er is ruime gelegenheid voor discussie met de inleider. De toegang is vrij. De Oud-Katholieke kathedrale kerk van Ste. Gertrudis, gelegen aan het Willemsplantsoen, wil met de geregelde uitvoering van concerten, lezingen en thematische diensten een verbinding leggen tussen cultuur en geloof. Zie ook: www.cultuur-okkn.nl.

Graalhuis en iconen

Op zaterdagochtend 27 april is er een bijeenkomst in het Graalhuis, onder het motto: 'Godelijke inspiratie, diversiteit in expressie en betekenis'. Deze bijeenkomst, die duurt van 10.30 tot 12.30 uur, wordt afgesloten met een lunch (zelf meenemen). Aansluitend kan worden deelgenomen aan een bezoek aan de iconententoonstelling in Museum Catharijneconvent. Hoewel er veel lezingen en rondleidingen worden aangeboden, wil het Graalhuis op 27 april gelegenheid bieden "om te wennen aan de beeldtaal en de werking van iconen", zoals het persbericht vermeldt. Anneke van Steenis en Wil Arts zorgen voor de inhoudelijke verdieping en leiden de kijk oefeningen. Aanmelden uiterlijk 23 april bij Hermien van Sloten (contactpersoon Graalhuis) degraal@planet.nl of Wil Arts wh_artsfilo@hotmail.com.

Kosten voor deelname aan het ochtendprogramma, inclusief materialen en meditatieve opdrachten, bedragen € 12,50. Het Graalhuis staat aan de Nieuwe Gracht 51. De tentoonstelling in Museum Catharijneconvent 'Godelijke Inspiratie - Russische iconen ontmoeten westerse kunst' duurt nog tot 4 augustus.

Wandelen langs het Westerborkpad (I)

Rondom het gedenken van de Sjoa schreef Ali van der Schrier vorig jaar een stukje over het Westerborkpad in Kerk in de Stad. Zij was toen, samen met een vriendin, net begonnen aan de 336 kilometer langeafstandswandeling van Amsterdam naar Westerbork. Op zaterdag 6 oktober 2012 wandelden zij het laatste gedeelte van dit 'pad': vanaf station Beilen via Hooghalen naar Kamp Westerbork.

Ali krijgt van de redactie van Kerk in de Stad nu de ruimte om haar indrukken van deze bijzondere wandeling met alle lezers van dit blad te delen. In dit nummer van 20 april het eerste deel, in de editie van 3 mei komt het slot van het wandelverslag.

Ali van der Schrier

Het was voor ons de tocht der tochten. Wij, dat is mijn wandelvriendin Sity van Hille en ik, hebben deze wandeling als een 'heilige tocht' ervaren: zó apart, zo anders dan al die vorige tochten die we samen maakten.

De initiatiefnemer, Jan Dokter, wilde met eigen ogen zien vanwaar zijn neefjes, nichtjes, ooms, tantes en zijn grootvader zijn gedeporteerd naar de vernietigingskampen.

Ja, hij wilde weten, maar met een vraagteken. Heeft het zin, heeft het een plek gevonden, krijgt zoiets een plek, moeten we erover blijven praten, zijn het mensen die dit op hun geweten hebben...? Hij schrijft eerlijk: "Ik weet het niet." Bijzonder was dat wij deze Jan Dokter ontmoetten in de synagoge in Harderwijk (zie foto).

Bij deze wandeltocht komt bezinning noodzakelijk aan de orde, dat kan gewoon niet anders. Een wandelroute zo dicht mogelijk langs het spoor.

De officiële tocht begint bij de Hollandse Schouwburg in Amsterdam. Lopend vanaf het Centraal

Station komen we langs vele gedenklekken zoals het Anne Frankhuis, het Waterlooplein, het Joods Historisch Museum, de Dokwerker, de Portugese synagoge en het spiegelmonument van Jan Wolkers. Als je echt aan de wandeling begint heb je al zes kilometer gelopen.

Deportatie

Vanaf de Hollandse Schouwburg liepen we naar Diemen via het Muiderpoortstation vanwaar ruim 11.000 Joden uit Amster-

dam gedeporteerd werden naar Kamp Westerbork. Op de Joodse begraafplaats in Diemen bevinden zich vierhonderd urnen, afkomstig uit het crematorium Westerbork bevattende de stoffelijke resten van Joodse gevangenen die tussen 1943 en 1945 aldaar zijn gestorven.

Vandaar naar Weesp. Op de zijgevel van de synagoge lazen we de woorden: "Dit was de plaats waar zij de Eeuwige en elkaar ontmoetten, tot ze zomaar weg waren. 29 april 1942."

Van Weesp naar Muiderberg met de indrukwekkende grote Joodse begraafplaats. Vandaar naar Naarden-Bussum, een prachtige synagoge bezocht in Bussum, door de straten gewandeld waar familiedrama's zich hebben afgespeeld. Via Hilversum-Sportpark naar Baarn richting Amersfoort. We liepen door het Nationaal Monument Kamp Amersfoort. We waren zeer onder de indruk van alles wat we zagen en konden lezen. De gruwelen van de oorlog lieten ons niet onberoerd.

Richting Nijkerk. Daar overleefden slechts dertien Joden de Sjoa, voor 48 vermoorde Nijkerkers werd een monument opgericht. Verder naar Putten, bekend om het 'Vrouwtje van Putten' (zo leerde ik op school) op de Herdenkingshof. Als vergelding voor een gepleegde aanslag werden 660 mannen weggevoerd, van wie er 48 slechts terugkeerden.

Vandaar naar Harderwijk, Nunspeet-Vierhouten. In de bossen het 'verscholen dorp' waar ene tante Cor en opa Bakker aan tachtig tot honderdtwintig onderduikers onderdak bood. In oktober 1944 werd het dorp ontdekt en werden acht mensen ter plekke geëxecuteerd. Vandaar naar Elburg waar ook veel te zien was, zo ook dit prachtige straatje met al die mooie bloeiende bloemen.

** Ontmoeting met Jan Donker in Harderwijk. Links Sity van Hille, rechts Ali van der Schier.*

Festival Nieuwe muziek in de Klaas in kader van Vrede van Utrecht 300 jaar

Steven Slappendel

Vorige week is de viering van de 'Vrede van Utrecht 300 jaar' officieel van start gegaan met het slaan van een herdenkingsmunt, een concert in de Domkerk, een openingsspektakel op het dak van de A2, tentoonstellingen en nog veel meer. In dit weekeinde, tot en met zondagmiddag 21 april, vindt een vervolg plaats in de Nicolaïkerk met het festival 'Nieuwe Muziek in de Klaas'.

Het diplomatieke proces in 1713 was bijzonder, omdat vrede tot die tijd hoofdzakelijk op het slagveld tot stand kwam. Voor de onderhandelaars werd hun werk anderhalf jaar omlijst door kunst- en cultuuruitingen. Daarom gaat ook de viering van het 300-jarig jubileum van het verdrag gepaard met vele culturele manifestaties en festiviteiten. De derde jaargang van het festival 'Nieuwe Muziek in de Klaas'

sluit hierbij aan met de thema's van oorlog, vrede en harmonie.

Studenten

Na de Open Performance Site studenten van de Hogeschool voor de Kunsten, het Utrechts Conservatorium en de faculteit Kunst, Media en Technologie op donderdag 18 april, vervolgt het festival op vrijdag 19 april om 20.15 uur met Caroline Erkelens, sopraan, Marc Pantus, bas-bariton, Projectorkest 20ste eeuw onder leiding van Rob Vermeulen en Berry van Berkum en Ko Zwanenburg, orgel, die het programma 'Out of the deep' verzorgen.

Hierin wordt onder andere uitgevoerd de 14de symfonie van Sjostakovitsj. Deze symfonie is een fenomenaal werk voor strijkorkest, twee slagwerkers, bas en sopraan. De teksten van de liederen van Garcia Lorca zijn een protest tegen de wrede dood, veroorzaakt door oorlog. De toegang is €15/ €12,50 (CJP/Pas65/Upas) / €7,50 (studenten). Op zaterdag 20 april om 20.15

uur is er 'NL.NL - Vrede in Utrecht' met de Utrechtse Studenten Cantorij onder leiding van Fokko Oldenhuis met medewerking van instrumentaal ensemble en Ko Zwanenburg, orgel. De Utrechtse Studenten Cantorij herdenkt met dit programma de reputatie van Utrecht als vooraanstaande culturele vernieuwer: louter Nederlandse componisten - waarvan het merendeel uit Utrecht - schreven op verzoek nieuwe composities, geïnspireerd door de Vrede van Utrecht. Nieuwe composities van Robert Nasveld, Toek Numan en jong talent gaan in première. Daarnaast worden recente werken van Ad Wammes, Gerard Beljon en Carlos Michans uitgevoerd. De toegang is €15/ €12,50 (CJP/Pas65/Upas) / €7,50 (studenten).

Nieuwe kerkmuziek

De afsluiting van het festival is op zondag 21 april. In de kerkdienst met het thema 'Utrecht, stad van vrede?' klinkt nieuwe kerkmuziek (zie voorpagina van dit

** Het logo van 'Vrede van Utrecht 300 jaar'.*

nummer). Daarna, om 15.00 uur brengen Steven Kamperman, klarinet/sax, Berry van Berkum, orgel, en Dion Nijland, contrabas, in 'Hymn for Freedom' een ode aan de 'kracht van kunst' en de daarbij behorende culturele vrijheid, één van de principes van de Vrede van Utrecht. Jazzmatige improvisaties waarbij de gehele ruimte van de kerk gebruikt wordt. Naast eigen thematiek zal Hymn for freedom van Oscar Peterson en Peace van Horace Silver als basis klinken voor improvisaties voor sax, orgel en contrabas. De toegang is €10,- / €9,- (CJP/Pas65/Upas) / €5,- (studenten) Meer (programma)informatie: www.nicolaiconcerten.nl

‘Een idee om voor te leven en te sterven’

BOEKEN

Peter van der Ros

Je moet eerst jezelf leren kennen voordat je iets anders kent. Deze ‘waarheid als een koe’ is evenwel diepzinniger dan zij op het eerste gehoor klinkt. De (exact) tweehonderd jaar geleden geboren filosoof Søren Kierkegaard haalt deze Griekse wijsheid aan in zijn zogenoemde Gilleleje-fragment: een tekst die hij schreef op de zo geheten afgelegen plek in Denemarken. Daar had hij zich teruggetrokken in de nazomer van het jaar 1835, om zagezegd (diep) na te denken over de zin van het leven. ‘Een idee om voor te leven en te sterven’ is de titel van het boek(je) waarin behalve genoemd deel van Kierkegaards dagboek ook een – nooit

verstuurde – brief aan zijn vriend Peter Vilhelm Lund staat en negen filosofen uit het Nederlandse taalgebied hun visie op Kierkegaard (kort) samenvatten.

Een van deze filosofen is de in België opgeleide Desiree Berendsen, in onze stad ook bekend als Domkerks eerste cultureel-kerkelijk werker. ‘Eeuwig geloof in de tijd’, zo heet haar hoofdstuk in het werk ‘Een idee om voor te leven en te sterven’. “Het ethische bestaan loopt niet vast op vertwijfeling maar op schuld”, zo vat zij haar vergelijking met een Don Juan na diens drieduizendste verovering van vrouwelijk schoon samen.

Herhaling

Zij bespreekt in haar bijdrage Kierkegaards werk met de titel ‘Of/Of’. Daar legt zij een minder bekend werk van de Deen naast: ‘De herhaling’. In ‘Of/of’ gaat

het om het bereiken van ieders beslispunt, het voor de Grote Keuze staan. In ‘De herhaling’ werkt Kierkegaard dit verder uit, aldus Berendsen, “omdat het gaat over het proces van volwassen worden.” Herhaling bestaat in feite niet, concludeert de hoofdpersoon in ‘De herhaling’. “Als je iets uit vroeger dagen als het ware wilt kopiëren, over doen, gaat dat altijd met andere gevoelens gepaard dan tijdens die exact zo uitgevoerde handelingen van weleer.” Herhaling is een beweging naar voren die ruimte maakt voor de eeuwigheid. Pas als je die kent, hoef je niet meer te wachten op de eeuwigheid die komt: je kunt die van nu eeuwig blijven herhalen.

Narcistisch

Een mooie, zoals gezegd: diepzinnige gedachte. Daar staat het boekje, dat (als extra exemplaar) verscheen in de serie ‘Kierke-

gaard werken’, vol mee. Hoewel het voor een leek – zoals ik – behalve plezierig soms ook lastig lezen is, met veel ‘hooggeleerd’ taalgebruik. Een voorbeeld daarvan is het hoofdstuk van Paul Cruysberghs. Deze Vlaamse filosoof en dus vakbroeder van de jong gestorven Kierkegaard (hij was in 1835 al over de helft van zijn leven) levert een enigszins narcistisch getinte bijdrage aan dit boekwerkje. Cruysberghs maakt gebruik van maar liefst vijf talen als hij zijn ervaringen en avonturen als jonge student tijdens een bezoek aan de Deense badplaats beschrijft. Zo van: ‘kijk eens hoe goed ik ben.’ Hij zal er wel wat anders mee bedoeld hebben, mag ik hopen.

Niettemin is dit boek een aanrader, heerlijke vakantielectuur. Je gedachten oefenen en prikkelen, ook in je vrije tijd, kan namelijk geen kwaad. En dat bij herhaling blijven doen.

Naar aanleiding van: ‘Een idee om voor te leven en te sterven’, auteurs Desiree Berendsen, Johan Taels, Søren Kierkegaard, Frits Florin, Udo Doedens, Pieter Vos, Annelies van Hees, Paul Cruysberghs, Onno Zijlstra, Karl Verstrynghe. ISBN 9789460360657, 132 pagina’s, prijs 14,90 euro.

huis in de wijk

Huis in de Wijk actief in de lente

Huis in de Wijk heeft tal van activiteiten op de lenteagenda staan. Zo is er op woensdag 24 april een filmvertoning, vanaf 20.00 uur in de bovenzaal. Lenie Friedheim vertelt in filmbeelden het verhaal over haar familie in de oorlog. Er is eerst een inleiding, na de film is er mogelijkheid tot vragen en gesprek. Op woensdag 8 mei draait in de huisbioscoop een film over Marie Antoinette, een Oostenrijkse prinses die wordt op 14-jarige leeftijd wordt uitgehuwelijkt aan de toekomstige

Franse koning Lodewijk-XVI. Ze voelt zich niet thuis in Versailles en de duistere wolken van De Franse Revolutie naderen. De filmvoorstelling in de Blauwe Zaal begint om 15.00 uur.

Op zondag 26 mei is er een kookworkshop in Huis in de Wijk. De te bereiden hoofdschotel is Argentijns, het land van de nieuwe koningin en van de paus. Het worden tapasgerechten. Kosten voor deelname: 7,50 euro; opgave via 06-1126 4946 of e-mail: dol-lank@ziggo.nl.

(advertenties)

Brinkers
Tapijten Gordijnen
KOEKOEKSTRAAT 49 3514 CT UTRECHT 030 - 271 77 62

STEENHOUWERIJ JONGERIUS

- een zeer breed assortiment grafwerken, steensoorten en accessoires.
- eigen steenhouwerij voor het vervaardigen van persoonlijke wensen.
- complete verzorging van vergunning tot plaatsing

Schaverijstraat 59,
3534 AS Utrecht,
tel. 030-2444004 www.steenhouwerij.nl

Presentatie biografie ds Hans van der Werf

De markante predikant Hans van der Werf (1926-1979), de eerste citypastor van de Domkerk, heeft een generatie predikanten en kerkgangers blijvend beïnvloed. Hij was een vernieuwer met zijn geïntegreerde manier van werken rond de begrippen viëren, leren en dienen. Ries den Dekker maakte hem (onder andere als Van der Werfs leer- vicaris) van dichtbij mee en schreef een biografie over zijn leermeester: ‘Architect van kerkenwerk. Biografie van ds Hans van der Werf’. Uitgeverij Skandalon nodigt belangstellenden uit om bij de boekpresentatie aanwezig te zijn op vrijdag 26 april om 16.30 uur in de Domkerk. De ontvangst is vanaf 16.00 uur. Na afloop van de boekpresentatie is er volop gelegenheid om collega’s, studiegenoten, bekenden en familie van Hans te ontmoeten.

Een van de sprekers is Pieter Oussoren. Hij zal ingaan op Van der Werfs invloed op de kerkvernieuwing. Namens de familie zal dochter Judith van der Werf het woord voeren. Organist Cor Ardesch laat een aantal stukken van Bach klinken, muziek die een werkzaam leven lang met Van der Werf meeging.

‘Verhaal halen’: waar het visioen verdwijnt...

* Giovanni Lanfranco (1582-1647): De verkeners keren terug uit Kanaän.

Vanaf oktober 2012 tot mei 2013 staan iedere derde zondag van de maand in de Johannes-centrumgemeente verhalen centraal die eeuwen lang een grote invloed hebben gehad op kerk en samenleving. Verhalen gebruikt en misbruikt, verwerkt in kunst en literatuur, nooit ongevaarlijk, altijd prikkelend. Zo ook op zondag 21 april, dan gaat het over het Beloofde Land.

De Israëlieten vertoeven nu al veertig jaar in de woestijn, na hun bevrijding uit Egypte onder aanvoering van Mozes. Maar het is hoog tijd

dat aan deze woestijnervaring een einde komt, hoog tijd om een nieuwe start te maken, ‘elders’. Maar niet zomaar elders: zij zijn nu aangekomen aan de rand van het land dat God hun voorvader Abraham al lang had beloofd: Kanaän, het beloofde land.

Maar kennelijk hebben de Israëlieten niet bar veel fiducia in deze belofte. Ze willen zekerheid: is dat nieuwe land echt zo vruchtbaar en goed, zo haalbaar ook, als hen werd voorgespiegeld? Mozes besluit om verspieters te sturen, zeg maar rustig spionnen. Undercover.

Uit Utrecht naar presentatie van Nieuw Liedboek

Op zaterdag 25 mei zal in Monnickendam het nieuwe Liedboek worden gepresenteerd. Er is een officiële aanbieding van de eerste exemplaren aan vertegenwoordigers van de overheid en de acht ‘liedboekkerken’. Na de lunch is er een liedboekfestival waarbij op veertig verschillende locaties keuzeprogramma’s worden belegd. De dag wordt afgesloten (bij mooi weer rond de haven, anders in de Grote Kerk) om ongeveer 16.00 uur. Wilt u erheen? De deelname inclusief lunch kost tien euro, het vervoer met de bus vanuit Utrecht kost eveneens een tientje. Vertrek uit Utrecht om 8.15 uur. Voor meer informatie en opgave: www.liedboek.nl.

Bidden voor de nieuwe koning?

Elly Bakker

Op 30 april treedt koningin Beatrix af en maakt plaats voor haar zoon, dan koning Willem- Alexander. Hoe besteed je als kerk(blad) passende aandacht aan een troonswisseling? Veel ervaring hebben wij daar-bij niet, het komt maar eens in de dertig, veertig jaar voor...

De predikantengroep ‘Op Goed Gerucht’ *) voelde zich aangesproken door het motto voor de inhuldiging ‘mijn droom voor ons land, inspiratie voor de koning’. Hun droom: dat op zondag 28 april in heel Nederland in de kerken ‘K(r)oningsvieringen’ zouden worden gehouden. Of dat inderdaad is gebeurd weet ik bij het schrijven van dit stukje nog niet. Maar om enigszins een idee te krijgen vroeg ik een aantal colle-

ga’s wat zij ‘er aan deden’. Een van hen, predikant in Schoonhoven, vertelde mij dat in die plaats op maandag 29 april een gebedsbijeenkomst in de Grote Kerk van Schoonhoven wordt gehouden onder verantwoordelijkheid van alle kerken samen - van remonstrants, rooms-katholiek tot en met de Gereformeerde Bond. “Dat”, zei hij, “is wat je kunt doen: als kerk een plek bieden waar mensen samen het moment kunnen beleven en delen.”

Niet in elke plaats in Nederland zal zo’n kerkelijke bijeenkomst georganiseerd zijn, maar ongetwijfeld zal in veel kerkdiensten op zondag 28 april voorbede worden gedaan voor onze nieuwe koning. Op de website van ‘Op Goed Gerucht’ is, - naast liturgisch materiaal voor de ‘kroningsviering’, onder andere een extra couplet bij het Wilhelmus en een kinder-

Wij danken U voor ons kroningspaar
Willem Alexander en Maxima,
dat zij bereid zijn de kroon te dragen.
Wij bidden hen heil en zegen toe.

Wij bidden ons kroningspaar toe:
dat zij met vreugde en veerkracht hun ambt vervullen.
Dat zij in vrede en met liefde hun werk mogen doen,
dat zo oog hebben voor het kwetsbare,
redding bieden aan de armen.
En daarbij Uw wijsheid en inzicht hun deel mag zijn.

Wij danken u voor onze koningmoeder Beatrix,
die zo lang en toegewijd ons volk diende.
Dat haar opvolgers haar waardig moge zijn.
Zo bidden wij ook om zegen voor haar.

Wij bidden U, o Koning van het leven,
om een zegen over ons koningspaar.
Dat de toekomst hen mag dragen.Amen.

verhaal - ook een ‘kroningsbede’, voorbede voor de nieuwe koning en koningin, te vinden. Die luidt als volgt: (zie kader)

Ten slotte: voor wie, om welke reden dan ook, - bijvoorbeeld omdat hij principiële de scheiding van kerk en staat toegedaan is, of twijfels heeft ten aanzien van de kerkelijke betrokkenheid van het aanstaande koningspaar - vraagtekens zet bij het nut van een voorbede voor de nieuwe koning, hier de nuchtere opmerking van een andere collega: “Ze (Willem Alexander en Maxima) gaan er niet dood aan... en ze hebben het wel nodig!”

*) Een groep van (jonge) predikanten “voor wie het evangelie een ‘goed gerucht’ is dat ook in deze tijd te denken geeft en mensen raakt.” zie <http://opgoedgerucht.nl>.

Twaalf Artikelen over Jezus

Arie Moolenaar

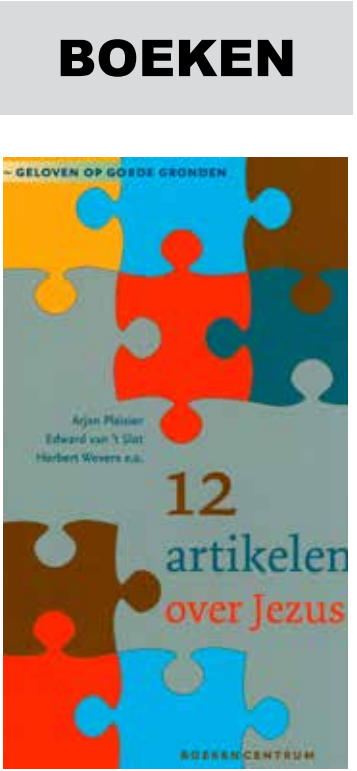
“Ik geloof in Jezus Christus, zijn enige Zoon, onze Heer...” Wie van ons kent deze tekst niet? Gezegd, geleerd, gezongen, beleefd en geloofd. Hij komt inderdaad uit de Apostolische Geloofsbelijdenis, ook wel genoemd ‘de twaalf artikelen des geloofs’. Ze zijn oorspronkelijk geschreven in het Latijn, kennen een lange ontstaansgeschiedenis en gaan volgens de overlevering zelfs terug op de apostelen.

Maar wat zeg je nu als je deze artikelen opzegt of zingt? Wat bedoel je er nu mee en is in de loop van de tijd geen andere interpretatie mogelijk? Misschien moet je wel zeggen: is er een andere interpretatie noodzakelijk? Wat zeggen ons deze teksten, die door de mensen uit die tijd onmiddellijk begrepen werden, maar waarvan wij vragen: wat wordt daar nu mee bedoeld? Denk maar aan de tekst “geboren uit de maagd Maria”. Bij ons heeft *maagd* immers een zeer specifieke betekenis gekregen.

Jezus Christus

De uitdaging om de tekst nog eens zorgvuldig te lezen is opgepakt. Men heeft zich daarbij gericht op de gedeelten uit de geloofsbelijdenis die gaan over Jezus Christus. Met een knipoog naar het geheel zijn het twaalf artikelen geworden. Er komen zo twaalf vragen aan de orde. Sommige zijn vanzelfsprekend, andere verrassend.

Wat betekent het nu als je Jezus Christus belijdt? Wat willen deze woorden zeggen? Zijn het alleen maar titels of wil het meer betekenen? Boeiend is dat onze eigen veranderde samenleving om de hoek komt kijken.

Waarom is de mens Jezus uniek? Wat wordt er over Jezus in de Bijbel en Koran verteld? Is Isa uit de Koran dezelfde als Jezus in de Bijbel? Wat is de betekenis van Jezus’ lijden en sterven? Hij is opgestaan! Echt waar? Maar wat wil dat nu zeggen? Waar is hij nu?

Het boekje wil geen uitgebreide dogmatiek zijn, maar een handreiking voor bezinning en gesprek. Daarom zijn er na ieder hoofdstukje gespreksvragen opgenomen. U zult er veel vertrouwds in tegenkomen, maar u wordt ook op nieuwe gedachten gewezen. Al met al een boeiend boekje om met elkaar over het geloof en Jezus van gedachten te wisselen.

Arjen Plaisier e.a., *Twaalf artikelen over Jezus*. Boekencentrum, 2013, zeventig pagina’s; verschenen in de reeks ‘Geloven op goede gronden’, prijs € 8,90.

Protestants-roomse redactie

Wat een leuk interview met Peter van der Ros stond er in het afgelopen nummer van Kerk in de Stad! Ik wens alle lezers en medewerkers van Kerk in de Stad van harte proficiat met hun koperen hoofdredacteur. En ik ben heel blij dat ik zo’n anderhalf jaar als roomse jongen aan Kerk in de Stad heb mogen meewerken, waarbij ik graag wat sociale en culturele onderwerpen voor mijn rekening nam. Ik ben ermee gestopt omdat de Martinusparochie mij vroeg om mijn krachten te geven aan het parochieblad ‘Martinus Magazine’. Maar hoe dan ook, die anderhalf jaar intensief samenwerken met

mijn protestantse geloofsbroeders en -zusters ben ik niet vergeten. Want in de vele prachtige contacten heb ik persoonlijk mogen ervaren dat we zoveel geloof, hoop en liefde hebben te delen. Dan voel je ook echt dat er meer is dat bindt dan scheidt. Tegen die achtergrond zou ik het prachtig vinden als we één stedelijk interkerkelijk kerkblad van de grond zouden kunnen tillen. Peter is daar wat minder voor geporteerd, zo blijkt uit het interview, omdat je volgens hem dan een stuk ‘eigenheid’ moet opgeven. Ik betwijfel dat. Laten we daarom eerst eens van gedachten wisselen, hoe we de kleu-

ren en sferen in zo’n gedroomd gezamenlijk kerkblad herkenbaar kunnen houden. Laten we maar tempo maken, want nu hebben we het geld nog en vallen er nog wat verstandige exploitatiebegrotingen te maken.

Werend Griffioen
werendgriffioen@gmail.com

Verbinding leggen...

Op 12 april was er een bijeenkomst in de Domkerk waarbij men verbinding wilde leggen tussen de deelnemers. Wat ik me afvraag is waarom deze dag weer een Engelse titel moest krijgen. In plaats van dag van verbinding of iets dergelijks: new connections day. Tijdens deze dag komen men in gesprek met een council of iets dergelijks. Volgens mij is dit gewoon een raad van ouden of een raad van wijzen.

Het Nederlands is een complete taal. Er ontbreken geen woorden dus we kunnen ons goed uitdrukken zonder dat we naar een andere taal moeten grijpen. Daarnaast zijn we nog steeds een zelfstandig land en geen vazal van Amerika. Ik in elk geval niet. Laatst kwam naar buiten dat anderhalf miljoen Nederlanders laaggeletterd c.q. analfabeet zijn. Hiervan is een half miljoen allochtoon en een miljoen autochtoon.

Het lijkt mij dat de kerk een voorbeeldfunctie heeft door in goed degelijk Nederlands te

communiceren. Wie bedenkt al die aanstellerige Engelse termen? Volgens mij denken een heleboel dat ze hip en modern zijn als ze hun taal doorspekken met Engelse termen. Hopelijk wordt nu eindelijk deze dwaling ingezien en gaan we weer terug naar de basis.

Op deze dag was het de bedoeling dat de deelnemers in gesprek gaan met nieuwe Nederlanders zoals dat eufemistisch heet, om ‘meer begrip voor hen te krijgen’. Begrip voor een ander is natuurlijk prima. Maar mijns inziens dienen deze nieuwe Nederlanders vooral begrip te hebben voor onze cultuur. Vaak genoeg is gebleken dat wij interesse toonden in de cultuur van de ander, maar dat deze omgekeerd geen interesse had in onze cultuur. Het is niet meer dan logisch dat degene die in Nederland wil gaan wonen, zich onze taal en cultuur eigen maakt en zich helemaal openstelt voor onze normen en waarden. Of wij omgekeerd evenveel interesse tonen in die andere cultuur, is helemaal aan ons. Het mag, maar is zeker niet verplicht. Daar waar

LEZERS SCHRIJVEN

er spanning ontstaat tussen verschillen in normen en waarden, dient de nieuwkomer zijn eigen normen en waarden te verruilen voor die van ons; niet andersom. Daar waar men dit ervaart als een onoverkomelijk probleem, zal men zich moeten afvragen of men wel deel wil uitmaken van een samenleving waar men niet achter kan staan. Als men desondanks in Nederland wil blijven, zal men dus moeite moeten doen om onze cultuur te omarmen. Bij een ontkenning zal men de conclusie moeten trekken dat Nederland niet het juiste land blijkt te zijn om in te wonen en zal men dus weer moeten vertrekken naar een land waar men zich wel thuis voelt. Ik heb de indruk dat onder andere de kerk nogal eens omdraait wie er nu plichten heeft aan wie en verwacht dat de Nederlandse normen en waarden in elk geval deels worden ingeruild voor die van de ander.

Julius Luteijn
j.f.luteijn@hetnet.nl

De Domkerk en het aangebouwde schip

Herbouw Domschip (7)

De serie ‘Herbouw Domschip’, in de oneven nummers van *Kerk in de Stad*, laat zowel deskundigen op het gebied van architectuur, geschiedenis en stadsontwikkeling als ook lezers aan het woord. In deel 7 geeft akoestisch ingenieur Frans de Wolff op zijn vakgebied een beschouwing op het herbouwplan van het Domkerkschip. Lezers kunnen nog altijd reageren op de artikelen die in deze reeks over de plannen van de Stichting Voorbereiding Herbouw Schip Domkerk verschenen.

Frans de Wolff

Hebt u zich misschien ook afgevraagd waarom het openingsconcert van de Vrede van Utrecht in de Domkerk is gegeven en niet in Vredenburg Leidsche-rijn? Immers, de Rode Doos biedt veel functionele voordelen ten opzichte van de Domkerk. Zo biedt dit Utrechtse concertgebouw plaats aan meer hoge internationale gasten, is beter bereikbaar, heeft meer parkeergelegenheid, minder risico’s van verstoring van de openbare orde, betere gebouwssystemen (beveiliging, sanitaire voorzieningen, garderobe, catering, geluidsinstallatie) en heeft, last but not least, een betere akoestiek. Kennelijk hebben andere ‘waarden’ dan functionele overwegingen een doorslaggevende rol gespeeld bij de locatiekeuze van dit concertgebouw. Dit artikel gaat over de akoestiek van de Domkerk.

gebruik (spraak, muziek, orgel en gemeentezang). Bovendien worden kerken de laatste decennia vaak verhuurd voor allerlei andere activiteiten. Al deze functies vereisen verschillende akoestische condities. In Rooms-Katholieke kerken, zoals onze Domkerk van oorsprong is gebouwd, is de spraak pas een issue vanaf het Tweede Vaticaans Concilie, en pas recent heeft deze functie een hoge prioriteit gekregen.

Bij de beoordeling van de akoestische kwaliteit van een kerkgebouw moeten twee zaken in beschouwing worden genomen. Ten eerste het akoestische karakter van het gebouw. De grote afmetingen van kerkgebouwen vergen veel metingen om voldoende inzicht te krijgen in de plaatselijke variëteit in karakter. Ten tweede moeten de objectieve meetresultaten worden vergeleken met de optimale waarden voor de functie van het gebouw. Het verschil in akoestische eisen voor de verschillende onderdelen van de liturgie kan gereduceerd worden door de aanname dat muziek en gemeen-

moet een elektronisch systeem ontworpen worden dat rekening houdt met de akoestische eigenschappen van de ruimte. Thans lopen er enkele wetenschappelijke onderzoeken naar akoestische eigenschappen van kerken. Daarbij wordt vooral ook gekeken naar de toegepaste materialen (glas-in-lood, kalkmortel en dergelijke). Tevens is van belang dat er akoestische materialen worden ontwikkeld die ‘gebouweigen’ zijn. Voorlopig kan geconcludeerd worden dat de geschiktheid van een kerkgebouw voor multifunctioneel gebruik in hoge mate afhankelijk is van zijn ruimteakoestische eigenschappen. Dat is met name het geval voor historische kerkgebouwen als de Domkerk, die onder toezicht van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed staan en waar zelfs de geringste aanpassingen niet geoorloofd zijn.

Ongunstig

De akoestiek in de huidige Domkerk staat bekend als ‘problematisch’ voor het publiek dat op grote afstand van de spreker of de musici zit. Maar ook voor musici is het vaak lastig om elkaar te horen. Deze problematische akoestiek wordt veroorzaakt doordat de vorm van het gebouw uit balans is. Daarbij komt dat tijdens de Reformatie veel attributen uit het interieur zijn verdwenen. Na de Reformatie kreeg het gesproken woord meer prioriteit, maar de akoestische omstandigheden werden juist ongunstiger. Op veel plaatsen zwelg je in een ‘wolk van galm’. Alleen bij een zeer hoge bezettingsgraad is de akoestiek minder problematisch. Verder zijn er veel gesauste gevelvlakken (grote westgevel) waarvan de poriën met muurverf zijn dichtgezet. Moderne muurverf is vanuit historisch oogpunt een ‘gebouwwreemde’ afwerking en akoestisch ongewenst. Kalkmortel heeft ademende poriën en absorbeert twee keer zoveel geluid als een geverfde muur. Te veel galm heeft een maskerend effect op details in snelle loopjes van de muziek en maskeert lettergrepen van gesproken woord.

Drie doelen

Naar aanleiding van een onderzoek door de TU-Eindhoven Laboratorium voor Akoestiek (zie kader over galm) is door mij een vervolgonderzoek in de Domkerk opgezet met een drievoudig doel: 1) het optimaliseren van de bestaande geluidsinstallatie, 2) onderzoek naar akoestische maatregelen ten behoeve van multi-functioneel gebruik van de Domkerk in haar

Onderzoek naar (na)galm

De conclusies over verkeerd toegepaste materialen bij renovatie van historische kerkgebouwen en abdijen worden min of meer bevestigd in een onlangs afgeronde studie door een student aan de Technische Universiteit van Eindhoven, faculteit Bouwkunde, Laboratorium voor Akoestiek.¹ De gemeten nagalmtijd in de Domkerk (geen publiek) is representatief voor een kerkgebouw als de Dom, maar veel te lang voor het huidige multifunctionele gebruik. Tijdens een reguliere dienst (bezetting binnen de banken circa 450 bezoekers) daalt de nagalmtijd. Bij volledige bezetting van de kerk (duizend bezoekers) daalt de nagalmtijd nog verder. Gezien de afbeeldingen van het interieur in de zestiende eeuw zal de nagalmtijd toen iets korter zijn geweest.⁴ Een nagalmtijd van 4 à 5 seconden bij een lage bezetting zou minder problematisch zijn voor het huidige multifunctionele gebruik en doet geen afbreuk aan de luisterkwaliteit van polyfone muziek. Op basis van onderzoeken in historische kerken in Europa hebben verschillende auteurs criteria geformuleerd voor de optimale nagalmtijd voor verschillende gebruiksfuncties bij verschillende bezettingen.²

*Akoestisch onderzoek in de Domkerk (foto’s Frans Luteijn).

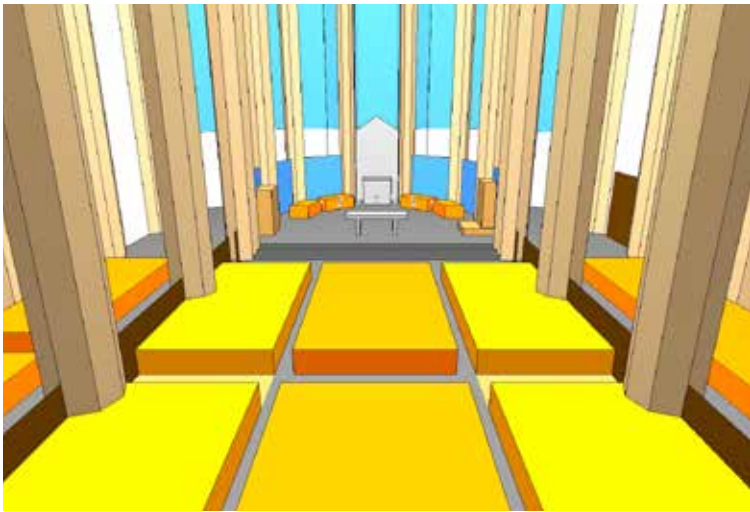
huidige toestand en 3) onderzoek naar de akoestische consequenties bij een toekomstige uitbreiding met het schip. Dit laatste moet gezien worden in het perspectief van een aan het bouwplan gerelateerd educatief traject, waarbij samenwerking met een (technische) universiteit of hogeschool tot de mogelijkheden behoort. Van de huidige Domkerk is met het computerprogramma CATT-Acoustic een akoestisch simulatiemodel opgesteld waarin verschillende gebruikersvarianten zijn gedefinieerd (zie de afbeeldingen). Dit model van een lege kerk is gevalideerd aan de hand van de metingen van de TU-Eindhoven. Vooruitlopend op de resultaten van dit vervolgonderzoek noem ik hieronder enkele suggesties voor akoestische maatregelen. Daarna wordt schets ik een beeld van de te verwachten consequenties voor de akoestiek bij uitbreiding van de kerk met het schip.

Maatregelen

Bij het overwegen van akoestische maatregelen moeten doel en functie van te voren duidelijk

worden vastgesteld. In historische kerken in het buitenland zijn positieve ervaringen opgedaan met verschillende maatregelen. Ik noem er enkele:

1. Het bekleden van de onderzijde van de houten banken met een geluidabsorberend materiaal.
2. Op het plafond van de Domproostenkapel absorberend materiaal leggen (oppervlak telt).
3. Gaten in de gewelven aan de bovenzijde voorzien van een Helmholtzresonator.
4. Het ophangen van wandkleden op een absorberende ondergrond (vulling achter het kleed).
5. Het ophangen van vrij hangende kleden of ‘drapes’, zoals in de Middeleeuwen.
6. Het bekleden van de onbenutte zijde van expositiepanelen met een absorberend materiaal.
7. Het plaatsen van klankkaatsers tussen de kolommen op het Hoogkoor (extra vroege reflectie voor musici).

[User | 1-3D-View-Camera.jpg:] *Plotview van het akoestisch model in CATT-Acoustic, met zicht op het Hoogkoor met geplaatste klankkaatsers tussen de kolommen; cameraperspectief.

Kerkgebouwen zijn akoestisch complexe ruimten. Complex vanwege de vorm (meerdere gekoppelde ruimten, zoals kapellen, zijbeuken, transepten), en vanwege het multifunctionele

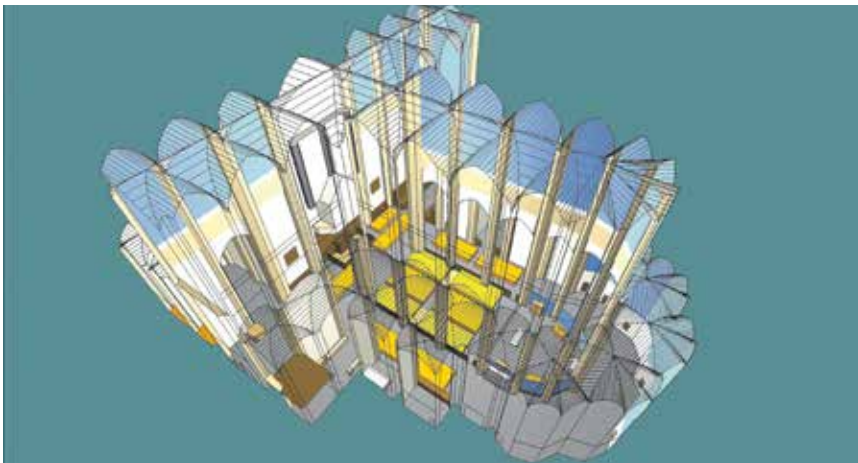
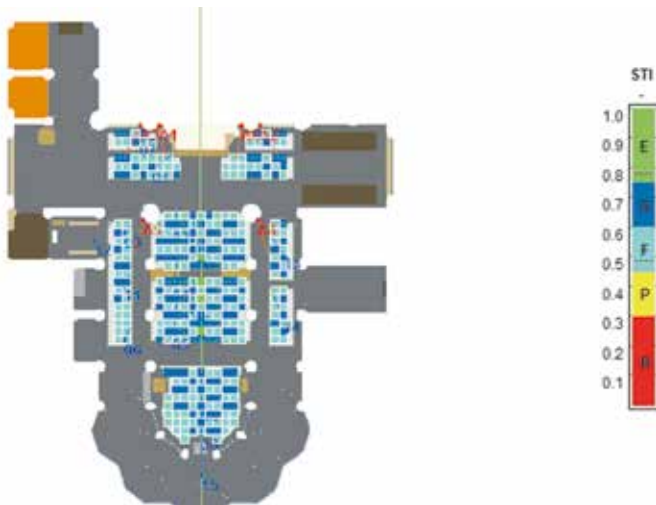
tezing ongeveer dezelfde akoestische condities vergen.

Eigenschappen

Voor een optimale verstaanbaarheid van gesproken woord

*Resultatenplot uit akoestisch model in CATT-Acoustic: berekende spraakverstaanbaarheid STI. De kleuren en de letters in het renvooi representeren de volgende kwalificaties:

B = Bad
P = Poor
F = Fair
G = Good
E = Excellent

*Plotview van het akoestisch model in CATT-Acoustic, met een doorkijk naar de klankkaatsers tussen de kolommen op het Hoogkoor.

- wat doet dit met de akoestiek?

Het schip

De wet van de afstandsverzwakking van het directe geluid is universeel en geldt in de toestand zonder en met schip. Die wet geldt ook voor de afstandverzwakking van de afzonderlijke reflecties door de kerk. Bij uitbreiding van de kerk met het schip verdeelt de akoestische energie van de bron zich over een groter volume. In een grotere ruimte leggen de meeste reflecties langere omwegen af. Hierdoor treedt meer afstandsverzwakking op en arriveren de reflecties later bij de luisteraar. Verder neemt bij een groter volume de moleculaire (lucht) absorptie toe. Hierdoor neemt het niveau van het nagalmveld verder af, terwijl het akoestisch vermogen van de bron (stem, orgel, instrument) gelijk blijft. Het resultaat is een gunstiger direct/galmverhouding dan thans het geval is.

Het orgel

In niet al te grote kruiskerken is de enig mogelijke plaats voor het orgel de westgevel (eindgevel van het schip). Door de relatief kleine afmetingen is deze plaats akoestisch gunstig (goede verhouding vroege/late reflecties). In grote kruiskerken is de akoestisch gunstigste plaats voor het orgel in de buurt van de viering, dus nabij het kruis in de plattegrond. De bouwers in de Middeleeuwen hadden dat al goed begrepen. Met de akoestische kennis van nu is goed te verklaren waarom het orgel in de Dom van Utrecht vóór 1674 in een transept hing, en niet aan de westgevel nabij de bisschopsloge, of in het koor, nabij de kanunniken. De viering was akoestisch gunstig en gaf de organist optimaal zicht op alle delen van de kerk. Als vuistregel geldt: 'goede zien = goed horen'. De klankkaatser boven het oorspronkelijke orgel versterkte het directe geluid in de publiekszones (zie de afbeelding lit.⁴). Bij een goed gekozen inrichting ontstaat een gedifferentieerd reflectiepatroon met een betere direct/galmverhouding dan thans en een redelijke verhouding van vroege en late reflecties. Een groot gebied in en rond de viering biedt goede luisterplaatsen. In de perceptie zal de galm een ijler karakter hebben en legt met zijn lagere niveau een 'glans' over het directe geluid. In populair Nederlands: je 'zweigt' niet meer in de galm maar je ervaart een 'galmnevel'. Let u hier maar eens op als u een andere kathedraal in het buitenland bezoekt: de akoestiek in de Dom van Keu-

* De akoestiek-meetploeg, van links naar rechts: Rick de Vos (assistent), Frans de Wolff (extern begeleider), Remy Wenmaekers (docent TU-E), Jochem Straathof (student TU-E) (foto: Frans Luteijn).

len, de Notre Dame de Paris of Notre Dame d'Amiens, Chartres, Reims, Sens, Vézelay. Aan de hand van ervaringen in complete kathedralen elders in Europa en op grond van akoestisch onderzoek in verschillende gotische kerkgebouwen, is de verwachting dat de akoestiek van de Utrechtse Dom, mits voltooid met de juiste materialen, zal verbeteren ten gunste van spraak en muziek. Voor de Utrechtse Dom zal ik hiernaar nog nader onderzoek doen. Aan de hand van simulatiemodellen kan de akoestiek van verschillende varianten worden gevisualiseerd en geauraliseerd (hoorbaar gemaakt). Deze simulatiemodellen geven ook een goed inzicht in het effect van akoestische maatregelen en in de plaatsingsmogelijkheden van het orgel.

Conclusies

Met een aantal goed uitgewerkte maatregelen kan de akoestiek in de huidige Domkerk verbeterd worden. De verwachting is dat zij na uitbreiding met het schip geschikter is voor multifunctioneel gebruik. Daarbij moet ook gedacht worden aan de universaliteit, aan muziekfestivals, herdenkingen, et cetera. Met een groter vloeroppervlak en met betere akoestische condities nemen de exploitatiemogelijkheden van het gebouw toe. Bij afnemende bijdragen uit publieke middelen zullen de inkomsten uit verhuur steeds belangrijker worden voor de exploitatie en de instandhouding van het gebouw. Dit stelt hogere eisen aan het gebouwbeheer. De verwachting is dat het nieuwe Muziekpaleis een geduchte concurrent wordt voor de program-

mering van muziekfestivals waar faciliteiten en schaalgrootte doorslaggevend zijn voor de locatiekeuze. Ook andere aanbieders van accommodatie anticiperen op ontwikkelingen in de markt. Dat de Domkerk een unieke positie in dit marktsegment inneemt en niet kan concurreren op het vlak van moderne faciliteiten is evident.

Wil de Domkerk zich in deze markt onderscheiden en ook in de toekomst een aantrekkelijke propositie bieden, zou dan de strategie 'sterker maken wat al sterk is', namelijk het positioneren van de Dom van Utrecht als symbool van religieus en historisch fundament van de Noordelijke Nederlanden, zo'n onverstandige keuze zijn?

Ing. Frans de Wolff is gemeentelid van het Citypastoraat Domkerk. Hij is akoestisch adviseur en heeft een adviesbureau in Utrecht

Literatuur:

1. "Case study: Acoustics of the Dom Cathedral in Utrecht", by J.B. Straathof. Tutors Prof. Ir. L.C.J. van Luxemburg† en ir. C.C.J.M. Hak, Eindhoven University of Technology, Department of Architecture, Building and Planning, Unit BPS, Subject code 7SS15, date 09 February 2012. External tutor ing. F. de Wolff
2. Acoustics of Gothic Churches, by Jürgen Meyer, Music Academy Detmold and formerly Physikalisch-Technische Bundesanstalt Braunschweig (PACS ref.: 43.55 Gx).
3. Guidelines for acoustical measurements in churches, Technical note by Prof. Francesco Martalotta, Ettore Cirillo, Antonio Carbonari, Paola Ricciardi. Applied Acoustics 70 (2009).
4. De Dom van Utrecht in de zestiende eeuw. Inrichting, decoratie en gebruik van de katholieke kathedraal, door Arie de Groot, Amsterdam, 2006/2011. Uitgave van Stichting Voorbereiding Herbouw Schip Domkerk Utrecht 2013, ISBN 978-90-817552-0-7. Afbeelding 11, blz. 367.

Akoestiek is fysica en perceptie

Het geluid van een spreker in een omsloten ruimte bevat een component *direct* geluid en een component *indirect* geluid, ook wel *galm* genoemd. Direct geluid neemt af met de afstand tot de bron. Galm is niets anders dan een serie reflecties van wanden, vloer, plafond en attributen in de ruimte. Het directe geluid legt de kortste weg af tussen bron en luisteraar. De reflecties bereiken onze oren via een 'omweg' iets later. Goed geluid is een kwestie van de juiste direct/galm-verhouding en van de juiste samenstelling van het galmveld.

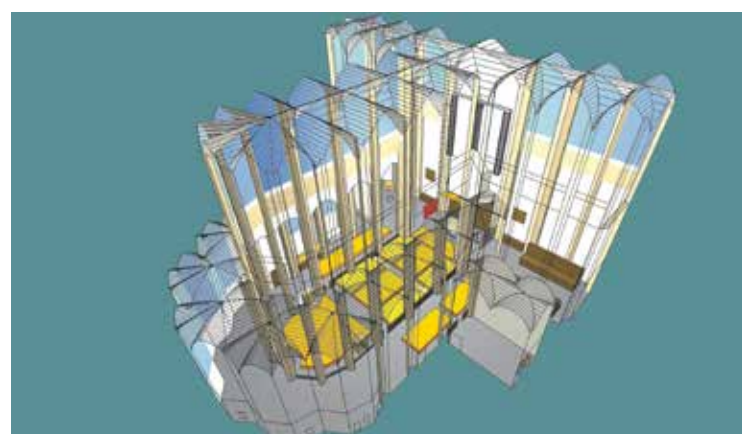
Op basis van uitgebreid onderzoek zijn akoestische parameters vastgesteld, die overeenkomen met de subjectieve waarneming en waardering van geluid in een zaal. En er bestaan ook parameters voor de akoestiek op het podium: voor het zichzelf en de andere muzikanten horen, en voor het horen van de zaal. In diezelfde norm wordt ook een meetprotocol gegeven hoe deze parameters bepaald moeten worden. Vanwege de complexiteit van kerkgebouwen bestaan er aanvullende aanbevelingen voor metingen in kerken.³

Het gebruik van een ruimte (de functie) is bepalend voor de gewenste nagalmtijd. Een grove indeling is die in de functies spraak en muziek. Spraak is beter verstaanbaar in een ruimte met een korte nagalmtijd, bij voldoende luidheid en bij een laag stoorgeluidniveau. Echo's zijn late - en (te) sterke - reflecties en worden daarom als zeer hinderlijk ervaren.

Bij muziek ligt het gecompliceerder. Voor verschillende muziekgenres worden verschillende nagalmtijden aanbevolen. Voor Jazz en pop wordt een korte nagalmtijd aanbevolen, en voor polyfone muziek een relatief lange nagalmtijd. Daartussen bestaat een heel spectrum met muziekgenres en dito aanbevolen nagalmtijden. Ook het karakter van de muziek is bepalend voor de gewenste nagalmtijd (tempo, frasering, articulatie en dergelijke). Componisten schreven hun werk voor een bepaalde zaal of kerk, en noteerden tempo- en fraseringsvoorschriften die pasten bij de akoestiek van de ruimte waarin zij ten gehore werd gebracht.

Bij muziek is behalve de nagalmtijd ook de samenstelling van de galm (het pakket reflecties) belangrijk voor de subjectieve waarneming. De sterkte van de reflecties, de richting waaruit ze komen en hun moment van aankomst na het directe geluid zijn doorslaggevend voor de subjectieve waardering van de ruimte-akoestiek. Samenvattend kan gesteld worden dat de luidheid, het stoorgeluidniveau, de nagalmtijd en de samenstelling van het galmveld bepalend zijn voor de beoordeling of de akoestiek geschikt is voor de beoogde functie.

De huidige Dom heeft een lange nagalmtijd en een relatief sterk galmniveau. Dat wordt enerzijds veroorzaakt door de geringe geluidabsorptie en anderzijds door de maatverhoudingen en het beperkte volume van het huidige gebouw. Door het ontbreken van het schip maken geluidreflecties een kortere omweg en worden daardoor minder verzwakt. De huidige geometrie en de grote blinde westgevel zijn debet aan een afwijkend, in ieder geval minder optimaal reflectiepatroon qua sterkte, richting en tijd.

* Plotview van het akoestisch model in CATT-Acoustic, met een doorkijk naar de mobiele klankkaatsers ter weerszijden van en boven het mobiele podium aan de huidige westgevel.

* Op de voorgrond: omnidirectionele geluidbron (dodecahedron); op de achtergrond: Head and Torso Simulator, beide instrumenten van Brüel & Kjaer (foto Frans Luteijn).

‘Pastoraal jaarverslag’ PGU

Peter van der Ros

In het bedrijfsleven noemt men de verslaglegging van de jaaractiviteiten zonder cijfers een ‘sociaal jaarverslag’. Op het moment van dit schrijven wordt de jaarrekening door de accountants gecontroleerd. Vanwege de aangepaste stedelijke vergaderstructuur zal de jaarrekening eerst in september worden vastgesteld. Daarom is in dit geval sprake van een ‘pastoraal jaarverslag’. De wijkgemeen-

ten van de PGU beschrijven op de volgende pagina’s hun inzet anno Domini 2012. Daarnaast brengen de tien wijkgemeenten enkele van hun vele activiteiten in beeld, want een gelovige wil méér dan alleen tekst! We zouden deze extra pagina’s in uw kerkblad dan ook als een ‘diaconaal-missionair’ jaarverslag kunnen betitelen, met als centraal thema: Verbinding. Die onderlinge samenhang leeft en spreekt dus duidelijk uit dit Jaarverslag PGU 2012.

Veel lees- en kijkplezier.

De cijferliefhebbers zullen tot de (na)zomer moeten wachten, want eerder kan het door alle bestuurslagen goed te keuren financiële jaarverslag niet klaar zijn.

Voor de coördinatie van alle bijdragen in woord en beeld zorgde Karin Oostenbruggen van het Bestuurssecretariaat PGU; eindredactie: Peter van der Ros, grafische vormgeving: Anneke Streng (Narratio).

Citypastoraat Domkerk - Connected

drs. Conny van Lier,
kerkelijk cultureel werker Domkerk
ds Netty de Jong-Dorland,
predikant Citypastoraat Domkerk

Een kenmerk van het Citypastoraat Domkerk is dat het verbindingen zoekt. Het thema van de kerkenraadsdag van de PGU 2012 paste dan ook goed. Daar werden nieuwe verbindingen gelegd, onder andere op het gebied van vrijwilli-

gersbeleid. Maar ook reeds bestaande connecties kregen aandacht.

Dom- en Klaastieners

Zo hebben het Citypastoraat Domkerk en de Nicolaïkerk al sinds 2007 gezamenlijk tienerwerk onder de naam Dom - Klaas - tieners. Tieners van 12 tot 16 jaar komen elke twee weken op zondag samen in de Domkerk tijdens de kerkdienst voor een eigen catechese-pro-

gramma. De begeleiding komt uit beide kerken, en materiaal vinden we voornamelijk bij JOP, de Jongerenorganisatie van de Protestantse Kerk in Nederland. Serieuze onderwerpen komen aan de orde, maar ook museumbezoek, samen pannenkoeken bakken en zeilen staan op het programma. Dat wil zeggen dat niet alleen geloofsopvoeding en verdieping een rol spelen maar ook onderlinge verbondenheid. Eén keer

per jaar is er in de Nicolaïkerk een tienerdienst, voorbereid en uitgevoerd door de tieners.

Pinksterparty 2012 voor twaalfplussers in de stad

Voortbouwend op het gezamenlijk tienerwerk van Domkerk en Klaaskerk organiseerde het Citypastoraat Domkerk samen met het stedelijk Jeugd - en Jongerenwerk van de PGU op tweede Pinksterdag 2012 een Pinksterparty voor twaalf plussers in de stad.

Leidraad was in de lijn van Pinksteren : waar raak jij van in Vuur en Vlam?

Samen eten

Er werd begonnen met een maaltijd met Zuid-Amerikaanse hapjes, die gezamenlijk ter plekke werden klaar gemaakt. Het samen eten maken was een leuke manier om kennis te maken met je tafelgenoten en elkaar beter te leren kennen.

Na het samen klaarmaken van het eten, werd alles op een grote tafel uitgesteld en kon iedereen nemen waar hij/zij trek in had. Een goed begin van de avond.

Twee workshops

Daarna gaven twee jongeren een workshop over het studiebezoek dat zij aan Cuba hadden gebracht. Met foto's lieten zij zien wat ze gedurende enkele weken in Cuba hadden gedaan. De tweede workshop werd gegeven door de Stepdance groep SO-double-U PGHouten. Stepdance is super actief dansen vanuit je geloof. Alle jongeren oefenden een Stepdance in en keken naar enkele presentaties. Bij Stepdance wordt veel gestampt en geklapt. In de grote Domkerk klonk dit des te gaver. Tot slot was er een korte bezinning, waarmee de avond werd afgesloten en waarin ook de gezamenlijk ingestudeerde dance een plaats kreeg. Fijn dat de Pinksterparty financieel mede mogelijk gemaakt werd door het Ad Voogt Fonds.

Pinksterparty 2013

Op zaterdag 25 mei 2013 organiseren we opnieuw een Pinksterparty in de Domkerk, met samen eten en stepdance, van 18.00 tot 21.30 uur voor twaalfplussers van 12 tot 17 jaar. Tieners kunnen zich nu al opgeven via: kcw@domkerk.nl.

Reinier Dijkstra

De Nieuwe Kerk kijkt terug op een positief en dynamisch jaar met een aantal belangrijke ontwikkelingen. Belangrijkste ontwikkeling van het afgelopen jaar was de voorbereiding op en de start van het project LiNK. Daarnaast heeft de Nieuwe Kerk genoten van een aantal terugkerende en nieuwe initiatieven.

Met het project LiNK wil de Nieuwe Kerk een impuls geven aan haar missionaire identiteit. Daarnaast wil zij met dit project komen tot een vernieuwde visie. Tot slot wil de Nieuwe Kerk met het project extra inzetten op de doelgroepen: kinderen, tieners en gezinnen. Ook in 2012 bleek de Nieuwe Kerk namelijk weer een grote aantrekkingskracht op deze doelgroepen te hebben. Er waren perioden dat er bijna wekelijks nieuwe geboortes werden aangekondigd. Voor ons een bevestiging dat inzet op de doelgroep kinderen en gezinnen een logische keuze is. Tegelijkertijd wil de Nieuwe Kerk een plek bieden waar ook andere doelgroepen zich welkom voelen. Denk daarbij aan studenten, ouderen en alleenstaanden.

IMPULS MISSIONAIRE IDENTITEIT

Nieuwe Kerk lanceert Project LiNK

Tienerwerk

Concreet heeft de Nieuwe Kerk - in het kader van het project LiNK - in het jaar 2012 het kinder- en

tienerwerk extra op de kaart gezet. Daarbij is de kerkenraad ondersteund door een tijdelijk aangesteld kerkelijk werker (voor

* Met Kerst trok de Nieuwe Kerk in de buurt aandacht met een aantrekkelijke flyer (ontwerp Johan Manschot).

de duur van een jaar). Deze kerkelijk werker heeft, samen met gemeenteleden, onder andere invulling gegeven aan het project LiNK door het organiseren van tienerdiensten en door intensievere toerusting van de leiding van de kindernevendienst. Voor de formulering van de nieuwe visie heeft de kerkenraad in 2012 een aantal eerste bijeenkomsten gehad om hier met elkaar over in gebed te gaan en met elkaar over van gedachten te wisselen. In de eerste maanden van 2013 is dit traject geïntensiveerd en is daar ook de rest van de gemeente bij betrokken.

Eind 2012 is de Nieuwe Kerk begonnen met de voorbereiding voor het beroepen van een missionair predikant voor de duur van

vier jaar. Deze missionair predikant zal het project voor een periode van vier jaar gaan dragen.

Vele initiatieven...

We hebben in het jaar 2012 als Nieuwe Kerk genoten van de vele initiatieven die in de gemeente zelf zijn ontstaan. We denken hierbij aan de nieuwe invulling van het gemeenteweekend (op een camping in de omgeving van Utrecht, waardoor de drempel laag was om te komen) en de Kerk Binnenstebuiten (waarbij we in samenwerking met Stichting Present op zondagochtend overal in de stad projecten hebben gedaan voor mensen die wel een helpende hand konden gebruiken). Ook denken we hierbij aan de Sisterhood dag; een dag vol inspiratie en lekker eten...speciaal voor vrouwen. Tot slot denken we daarbij aan de blijvende samenwerking met de Tuindorpkerk in de diaconie. Wat erg goed verloopt.

We zijn daarbij dankbaar voor continuïteit in de kerkenraad. Dat is wel nodig, omdat het met de vele initiatieven soms wel de uitdaging is om ook de focus te blijven houden op de dingen die we echt belangrijk vinden. Met de nieuwe visie hopen we daar ook een verdere stap in te zetten!

VERVOLGPROJECT MET DE IZB

Jacobikerk als leer- en oefenplaats

Everhard Floor, scriba

De afgelopen twee jaar is in de Jacobikerk hard gewerkt om de focus op discipelschap onderdeel te maken van het gemeentelieven. Voorbeelden daarvan zijn het pastoraat via de Bijbelkringen en het organiseren van lunchbijeenkomsten voor mensen die in eenzelfde sector werken. Terugkijkend op deze jaren, blijkt dat de focus op discipelschap een vruchtbare is om verder te groeien als missionaire gemeenschap. De keuze voor discipelschap vraagt van ons om de betekenis van het evangelie te vertalen in het leven van alle dag. Er is ook behoefte aan een plek om het groeien in discipelschap te kunnen leren en oefenen.

Omdat dit voorjaar de huidige overeenkomst, die de Jacobikerk heeft met de IZB ten einde loopt, is in 2012 onderzocht of de samenwerking met de IZB een vervolg kan krijgen door een nieuw project te starten, waar de inzet van een missionair predikant voor de komende drie jaar onderdeel van uitmaakt. Zodat het werk voortgezet kan worden en om toe te groeien naar

een situatie waar deze vorm van gemeente-zijn grotendeels door de Jacobikerk zelf gedragen kan worden.

Doelen

Waar willen we naar toewerken? Het doel van het project is als volgt geformuleerd:

De Jacobikerk wil in de komende drie jaar groeien tot een open missionaire geloofsgemeenschap die bekend staat en functioneert als inspiratie- en oefenplaats. Een plaats waar mensen van binnen en buiten de gemeente elkaar en anderen helpen om te leren leven met God. De gemeenschap

* De Jacobikerk maakt altijd veel werk van de Alphacursus, zo ook in het verslagjaar.

is hiervoor dan inspiratieplek, vormingsplek en uitwisselplek geworden om de weg van discipelschap te oefenen en te leren gaan. Er worden programma's ontwikkeld voor (toekomstige) leidinggevers en vrijwilligers uit andere gemeenten, die deze manier van geloofsgemeenschap en 'alledaags geloven' ook willen stimuleren.

Drie doelgroepen zijn te onderscheiden:

- de eigen gemeente en gemeentelieden;
- de stad Utrecht, de zoekers in de sociale netwerken van de gemeentelieden en studenten;
- het land, andere gemeenten en organisaties.

Werk-woorden

Drie werkwoorden: luisteren, doorvertellen, dienen.

Groeien in het discipel-zijn van Jezus Christus is niet vanzelfsprekend. We erkennen dat de moderne cultuur en manier van denken diep in onszelf zit. We maken onderdeel uit van een veranderende en geseculariseerde samenleving. Dat vraagt binnen de Christelijke gemeente om meer en andere vormen van toerusting.

We willen daarom deze behoeften helder krijgen door – binnen de structuur van bestaande activiteiten en kringen – te luisteren naar wat ons bezig houdt, wat we moeilijk vinden in ons geloof en in de verbinding van ons geloof met het alledaagse leven. We willen gemeentelieden stimuleren hun dagelijkse ervaringen en geloofsverhaal met elkaar te delen, zodat deze gehoord, doorgegeven en ook in thema's binnen de gemeente opgepakt worden. Zo kan toerusting direct aansluiten op de behoeften en een verschillende invulling krijgen voor verschillende doelgroepen.

MARCUS-WILHELMINAKERK

The Living Room in kerkelijk Zuid-Oost

Hans Koops en Marian van Giezen

Sinds de zomer van 2012 werken een aantal kerken en organisaties samen in het project 'The Living Room'. The Living Room is in de eerste plaats bedoeld voor internationale studenten in Utrecht; maar ook Nederlandse studenten zijn vanzelfsprekend welkom. Elke tweede (en hopelijk binnenkort ook vierde) woensdagavond van de maand wordt een gezellige avond 'met inhoud' georganiseerd in de huiskamer van het huis naast de Wilhelminakerk, Hobbemastraat 41.

* Dichter Eddy Lie leverde een waardevolle bijdrage aan de mede door de Marcus-Wilhelminawijk georganiseerde Dutch Culture Workshop.

Via flyers en posters worden de studenten op de hoogte gebracht van wat er te doen is. Tot nu toe zijn er onder andere een Dutch Culture Workshop geweest (wat zijn nu typisch Nederlandse cultuur-uitingen, en hoe red je je als buitenlander in deze cultuur?), een avond met een live singer/songwriter, een avond met spellen om met elkaar in gesprek te gaan over allerlei thema's, een gedichtenavond (met dichter Eddy Lie, zie foto) rond het thema 'Valentijn' en momenteel loopt een serie lezingen met discussie over the-

project 'Buurtcontactpersonen'. De Wilhelminakerk, de RK St. Aloysiuskerk, de ANBO en de organisatie Cumulus Welzijn willen in de wijk Oost met het project buurtcontactpersonen starten.

Buurtcontactpersonen zijn de oren en ogen van de buurt. Zij kunnen een goede schakel vormen tussen een vraag en een mogelijke oplossing.

De contactpersonen in de buurt kunnen ondersteund worden door de welzijnsorganisatie Cumulus en de kerken. Zij zijn bekend met de activiteiten en hulpverlening die onder andere via de welzijnsorganisatie Cumulus ingeroepen kan worden.

Momenteel wordt geïnventariseerd welke mensen al in aanmerking komen om buurtcontactpersoon te zijn; daarna zal verder geworven worden in straten waar nog geen buurtcontactpersoon aanwezig is. Door deze samenwerking hopen we de verbinding en samenhang in de wijk (vooral de Schildersbuurt) te versterken.

Social sofa

Rond de Marcuskerk wordt er veel gebouwd. Veel van de bouwactiviteiten bevinden zich in een afrondende fase. De Brede School opent half mei haar deuren. In dezelfde periode worden – zoals het er nu uitziet – de eerste bewoners van de 98 appartementen

aan de Wijnesteinlaan welkom geheten. In de plint van de nieuwbouw openen verschillende welzijnsorganisaties de deuren. Zo nemen o.a. het Centrum voor Jeugd en Gezin, de stichting Jouw, het Wijkbureau Zuid en Portes er hun intrek.

De weg bij de kerk zal opschuiven richting de nieuwe bebouwing met als gevolg dat het park voor de kerk groter wordt.

Er zijn in het afgelopen jaar contacten gelegd met verschillende personen en instanties, zoals de wijkwethouder, het wijkbureau, de brede school de moskee. Doel is te komen tot het plaatsen van een social sofa (een bank voor

ontmoeting) bij de vijver in het park.

Het is de bedoeling dat kinderen van de school een tekening maken die als opdruk voor de bank gebruikt kan worden en dat vervolgens door kinderen en volwassenen gewerkt wordt aan de vervaardiging van de bank. Dit gaat gebeuren met mozaïekwerk. Het is een ideale manier om als (nieuwe) buurtbewoners met elkaar kennis te maken.

Het lijkt me een prachtig project om ons als kerk in een aan de wijk te laten zien.

Het plaatje is een voorbeeld van een bank zoals deze is geplaatst in Den Haag.

* De 'social sofa' die de Marcuskerk naar Haags voorbeeld voor ogen heeft.

Kees Wijnen

De Johannescentrumgemeente is vanaf oudsher een fusiegemeente. Al in de beginjaren 80 van de vorige eeuw gingen de toenmalige Hervormde Gemeente en Gereformeerde Kerk in Utrecht Overvecht 'samen op weg' door samen één predikant te beroepen. Al snel daarna vond een gedeelte van de voormalige Emmausparochie onderdak in de Johanneskerk en kwam er een samenwerking op gang die met de jaren steeds intensiever werd en in de jaren 90 uitmondde in een totaal samengaan.

Niet altijd lukte zo'n proces. De fusie met de gemeente rond de Stefanuskerk in het begin van deze eeuw verliep moeizaam en is uiteindelijk niet goed van de grond gekomen. Toen twee jaar geleden de CentrumGemeente ophield te bestaan koos een gedeelte van de CG ervoor om samen met de Johanneskerkgemeente een nieuw begin te maken onder de naam Johannescentrumgemeente. Tot op heden verloopt dat proces naar wens. Het koor, dat bestaat uit vroegere CG-ers en Johanneskerkers en onder leiding staat van Wick Gispén, speelt daar een belangrijke rol in. Samen dingen doen schept een band.

Johannescentrumgemeente - voor zoekers en zieners

* Het koor van de Johanneskerkgemeente.

haar willen we de te lang verwaarloosde band met de wijk Overvecht nieuw leven in blazen. Aan de andere kant zou de Johannescentrumgemeente in de nabije toekomst ook een rol kunnen spelen voor die groepen rooms-katholieke medechristenen die zich niet meer geheel en al thuis voelen in hun moederkerk. Als laatste zullen we - wil ook de Johannescentrumgemeente op den duur geen sterfhuiskonstructie worden - moeten zoeken naar nieuwe vormen van kerk-zijn. We zijn blij dat onze nieuwe gemeentepredikant ds Toos Wolters daar met haar ervaring en expertise heel actief bij betrokken wil zijn. In alle drie de gevallen zal er dan ook op deze punten verbindingen en herkenningspunten gezocht moeten worden en zal het profiel van de Johannescentrumgemeente aan veranderingen onderhevig zijn. Ook nu kan dat enige weerstand opwekken. Het is de uitdaging voor de komende jaren om daar met een koel hoofd maar ook met een warm hart mee om te gaan.

Verbinden

Een van de kernwoorden die bij deze processen een belangrijke rol spelen is het eenvoudige maar o zo betekenisvolle woordje 'verbinden'. Steeds weer is er in de afgelopen jaren gezocht naar (geloofs)kernen die we met elkaar deelden, die ons met elkaar verbonden. Rondom die kernen vormde zich een gemeente die dan ook bij iedere nieuw samengaan voor een deel van kleur verschoot. Daardoor heeft de Johannescentrumge-

meente zich ontwikkeld tot een gemeenschap die de bereidheid heeft zich steeds weer te hervormen. Natuurlijk ging en gaat dat niet altijd zonder slag of stoot. Maar in de kern was en is er altijd een grondhouding die tot uiting komt in de bereidheid met anderen samen te gaan, verbindingen te zoeken.

Uitdaging

De komende jaren zijn voor de Johannescentrumgemeente van cruciaal belang. De kerk staat

voor een grote uitdaging die in het kort als volgt te omschrijven is: hoe komt een hernieuwde en vernieuwende verbinding tot stand tussen (ook) de Johannescentrumgemeente en de samenleving waarin zij een rol wil spelen, zowel in de wijk waar de Johanneskerk nu eenmaal staat, in Overvecht als ook in het bredere verband van stad en regio. Voor wat betreft de verbinding met de wijk Overvecht prijzen we ons gelukkig met buurtpastor ds Erna Treurniet. Samen met

De EUG-Janskerk: vrijheid in verbondenheid

Marieke Milder

De EUG-Janskerk is een mentaliteitsgemeente. Dat betekent dat leden, belangstellenden en kerk-gangers afkomstig zijn uit heel Utrecht en ver daarbuiten. Het gevolg hiervan is dat EUG-ers elkaar niet, zoals in een 'gewone' wijkgemeente, tegenkomen bij de supermarkt of op het schoolplein. De zondagse kerkdienst is hét ontmoetingsmoment. Maar als je nieuw bent in de Janskerk en niet deelneemt aan de activiteiten door de week kan het lastig zijn meer mensen te leren kennen.

Wijkgroepen

Het team van pastores kreeg uit de gemeente signalen dat er behoefte is aan meer onderlinge samenhang. Om hieraan tegemoet te komen zijn er verschillende initiatieven van de grond getild. Zo zijn er in 2012 enkele wijk-groepen bijgekomen. In de wijk-groepen ontmoeten EUG-ers die bij elkaar in de buurt wonen elkaar, meestal met een frequentie van eens in de zes weken. De inhoud van de bijeenkomsten bepalen de wijkgroepen zelf. In 2012 ging ook een 'wijkgroep' ouderen van start: een ontmoetingsgroep van 70-plussers.

Welkomstbijeenkomsten

Een á twee keer per jaar organiseren de pastores een wel-

* Genieten van het weekeinde in Noordwijkerhout.

komstochtend, na de kerkdienst. Nieuwkomers krijgen dan informatie over de EUG, kunnen vragen stellen en kennis maken met elkaar. Nu een deel van de voormalige Centrumgemeente zich in november 2011 had aangesloten was er extra reden om aandacht te besteden aan nieuwelingen. Op de startzondag zijn alle nieuwe leden officieel welkom geheten, en konden zij zich voorstellen aan de gemeente. Meer dan 40 mensen gingen op deze uitnodiging in. Naderhand is er door de pastores een extra welkomstbijeenkomst georganiseerd voor oud-CG-ers, om te horen hoe hun eerste ervaringen waren binnen de EUG en te onderzoeken waar eventuele behoeften lagen.

* Studentenpastores Marieke Milder (links) en Jasja Nottelman in geanimeerd gesprek.

Het was al een langere wens binnen de EUG om een bezoekgroep te starten, om meer mensen thuis te kunnen bezoeken. In 2012 startte een enthousiast team van zes vrijwilligers, aangestuurd

door twee coördinatoren. De coördinatoren nemen verzoeken voor huisbezoek in ontvangst en spelen deze door naar de bezoekers. Het is voor gemeenteleden nog even wennen, maar de eerste ervaringen met de bezoekgroep zijn meer dan positief.

Weekeinde

Verder ging de EUG in 2012 voor de tweede maal 'op weekend'. Ruim 120 mensen, in leeftijd variërend van 1 jaar tot boven de 70, brachten het hemelvaartsweekeinde met elkaar door in de Stay-Okay van Noordwijk. Er waren wandelingen, workshops, vieringen, een disco, een bijbelspel en vooral veel ruimte om elkaar te ontmoeten en nader kennis te maken. Speciale programma's voor kinderen en tieners en kinderopvang voor de allerjongsten zorgden ervoor dat iedere leeftijdsgroep het naar zijn zin had.

Generatiegesprekken

In het najaar van 2012 organiseerden de pastores een vijftal generatiegesprekken, aan de hand van het boek 'Dit moet je meemaken' van Hans Boerkamp. Na een gezamenlijke opening met een koffie, een lied en een verhaal gingen de ruim 40 deelnemers in drie leeftijdsgroepen uiteen, om verder door te praten over het verhaal. Elke groep werd door een pastor begeleid. De avonden werden afgesloten met een gezamenlijk lied en een borrel.

De laatste avond mengden de leeftijdsgroepen zich. De jongerengroep was zo enthousiast dat de deelnemers contact bleven houden en afspraken elkaar de laatste zondag van de maand in de Janskerk te ontmoeten. Ook de ouderengroep organiseerde zelf een vervolg.

Klassie Kil en Rixt van de Voorde

Talent vol leven - onze talenten vinden en gebruiken – dat was het thema van de activiteiten die aan onze wijkgemeente Nicolaïkerk werden aangeboden door de commissie Vorming en Toerusting. Talenten van hart, hoofd en handen. Dit veelzijdige aanbod sprak diverse gemeenteleden aan en de 11 avonden werden goed bezocht en gewaardeerd.

Het talent van ‘goed samenwerken’ kwam hierbij weliswaar niet aan de orde, maar is veelvuldig ingezet binnen onze gemeente. Met name in onze sector Zuid-Oost doen we al vele jaren activiteiten samen met groepen uit de Marcus- en Wilhelminakerk. Ook dit jaar was er weer een goede samenwerking, wat ten goede kwam aan onze inzet om ‘kerk voor de stad’ te zijn.

Op de eerste (Nicolaïkerk) en derde (Marcuskerk) zondag van de maand waren er de vespers om 17.00 uur, waarbij voorgangers, cantors, cantorijleden en organisten muzikale, meditatieve vieringen verzorgen. Zo ook de vespers op maandag, dinsdag en woensdag in de Stille Week. De drie ZWO-groepen lieten ons sparen voor een gezamenlijk diaconaal project; dit jaar voor een onderwijsproject in India.

Basiscatechese

De teams van de kinderneven-

NICOLAÏKERK LEGT TAL VAN VERBINDINGEN

‘Talent vol leven’

* De cast van de succesvolle musicalgroep Noach, in 2012 gespeeld door kinderen van de Marcuskerk en de Nicolaïkerk.

diensten werkten dit jaar samen aan een aanbod voor de oudste groep rond basiscatechese. Met de tienergroep sloten we aan bij de tienergroep van de Domkerk.

Bijzonder was dit jaar de uitvoering van de musical Noach, een

tekst van ds Karel Deurloo en op muziek gezet door organist Berry van Berkum. Alle basisschoolkinderen van Rivierenwijk en Hoograven konden zich hiervoor opgeven. Een intensief repetitieschema van januari tot april liep uit op vier prachtige

opvoeringen – in beide kerken twee maal – met onder andere originele dierenkostuums, mooie decors en veertig enthousiast zingende en acterende spelertjes.

Kerkenraadsdag

De kerkenraadsdag in septem-

ber bood de gelegenheid tot een andere vorm van verbinding met andere wijken. Door informatie over goed lopende activiteiten uit te wisselen, konden we ideeën opdoen voor bestaande vragen en meewerken om initiatieven in andere wijken te ondersteunen. Inbedding van nieuw ingekomen in het gemeentelven, ‘haken en ogen’ bij het oprichten van een stichting, goede vormen van vrijwilligersbeleid, ruimte schep voor een maatschappelijke stage – we kwamen hierover meer te weten. En onze jarenlange ervaringen met opbouwen en onderhouden van contacten met buurtbewoners (ontmoetingscentrum De Roef en pinkstermaaltijd) en met scholen in de buurt (Klas in de Klaas) konden we doorgeven aan andere wijken.

Publiciteit

De commissie P en C rondde het werk aan de website af, waardoor we vanaf het voorjaar een vernieuwde website hebben.

Nieuwe dominee

Maar een heel bijzonder moment was het voor ons toen op 10 juni onze nieuwe predikant, ds Dirk Neven werd bevestigd. Na ruim een jaar waarin we ‘s zondags verrast werden door vele fijne gastpredikanten, is het goed om weer een eigen voorganger te hebben. Die ons voorgaat op de weg van het geloof, de bijbel uitlegt en ons mogelijkheden en de ruimte leert zien, om in deze moderne tijd als gelovige en als geloofsgemeenschap in het leven te staan.

Henno Willering

Het jaar 2012 was een bewogen jaar voor de wijkgemeente Pniëlkerk-Triumfatorkerk. Een jaar, waarin ingrijpende beslissingen rond geld en gebouwen genomen moesten worden en waarin we soms tegen de grenzen van de beschikbare menskracht aanliepen. Maar tegelijk ook een jaar, waarin een flink aantal kinderen werd gedoopt, waarin jongeren belijdenis deden van hun geloof en zich actief wilden inzetten voor de kerk als ambtsdrager of in andere taken. Dat geeft hoop en we proberen dan ook bewust ruimte te maken voor hun inbreng en capaciteiten.

Kerk2012

Nieuwe generaties hebben nieuwe vormen of stijlen, of andere manieren van communiceren. Dat geldt zeker op het gebied van sociale media (Facebook, Twitter). In de SMS-diensten – Short Message Services – is hiermee geëxperimenteerd, maar een van de hoogtepunten van 2012 was toch wel de Social Media dag ‘Kerk2012’ in de Pniëlkerk en het LDC. Wat begon als idee van een stel enthousiaste jonge Pniëlkerkers groeide uit tot een landelijk evenement over de missionaire mogelijkheden van deze moderne communicatievormen. De belangstelling – uit het hele land – was groot; de toegangskaarten waren in korte tijd uitverkocht. Helaas was de toeloop vanuit de PGU zelf maar klein... De zeer gevarieerde lezingen, workshops en de afsluitende forumdiscussie boden stof tot nadenken (en na-doen!) voor zowel beginners als gevorderden. De uitwisseling van gedachten en ideeën – natuurlijk via een Facebook pagina – gaat nog steeds door en de voorbereidingscommissie heeft al initiatieven genomen voor een vervolg: ‘Kerk2013’.

Over grenzen heen

Wat in extreme mate geldt voor sociale media, blijkt op meer gebieden op te gaan: bestaande

* Studiedag Kerk2012 (foto Hans Havinga, Hattem).

wijk- of kerkgrenzen zijn minder belangrijk. Dat zien we niet als bedreiging maar juist als verrijking. Bijvoorbeeld in vieringen en/of activiteiten samen met de diverse migrantenkerken in ‘ons’ deel van de stad. Of in het zeer geslaagde bezoek van de Ghanese delegatie, waarvoor mensen uit verschillende wijken, waaronder Utrecht-West, zich enorm ingespannen hebben. Via de diaconie zijn er contacten met interkerkelijke stichtingen als ‘Serve the City’ en ‘HIP’ voor acties om praktische hulp te leveren in de eigen buurt. Ook het DMO-project om ouderenbezoekwerk wijk-overstijgend op te zetten loopt onder andere op Kanaleneiland. Ten slotte waren er in 2012 een serie thema-avonden over ‘Vluchtelingen’,

die mede vanuit de diaconie van Utrecht-West zijn georganiseerd

* Startzondag samen met de Filippijnse zustergerneente van de Pniëlkerk-Triumfatorkerk.

voor ieder die in Utrecht met dit onderwerp bezig is.

In de komende jaren willen we als wijkgemeente deze samenwerkingsverbanden verder uitbouwen. Daarnaast verwachten we onze betrokkenheid op het oecumenische kerk-en-buurtwerk van De Wijkplaats te kunnen vergroten, nu we het gebouw gaan delen. En we hopen op een intensieve en vruchtbare samenwerking met het PGU-initiatief ‘Go West’ op Kanaleneiland!

* Ghanezen op bezoek (foto Henno Willering).

75 JAAR KERK MET PASSIE

Tuindorpkerk pakt uit met jubileum

Harriet Smit

2012 was een bijzonder jaar: het jaar waarin we vierden dat we al 75 jaar Kerk met Passie zijn. Er zijn allerlei activiteiten georganiseerd, vanuit zin en inspiratie om kerk te zijn en dat te laten zien.

Een speciale folder met alle activiteiten werd verspreid onder alle wijkbewoners en dat trok veel publiek uit de wijk de kerk in. Zo hadden we kunst- en historische exposities, vieringen met bewoners van Bartimeüs, een speciale jubileumdienst met reünisten en VIPS, concerten, activiteiten van jong en oud in verzorgingstehuizen in de wijk en een godshuizentocht.

Bijzonder waren de volgende feestelijke avonden:

- De Nacht van het Woord, een lekenpreekwedstrijd met een deskundigen- en een publieksjury
- Muziektheater Overstag, waarvan muziek en tekst door gemeenteleden werden geschreven en dat werd uitgevoerd door

* Muziektheater.

gemeenteleden zelf voor een enthousiaste zaal

- De kinderdisco, die verrassend veel kinderen van bewoners uit de wijk trok

En... er verscheen er een prach-

tige glossy, een *must-have* en *give-away* voor iedereen met belangstelling voor de Tuindorpkerk.

Het jubileum heeft voor veel verbinding gezorgd. In de gemeente zelf, met de wijk, met kerkgenootschappen in de buurt, met mensen die op allerlei manieren betrokken zijn of zijn geweest bij de start en opbouw van onze gemeente. Het jubileum heeft weer laten zien wat we in huis hebben aan talent en aan bereidheid om te investeren in de kerk van vandaag en morgen.

Op naar 100 jaar!

In het voorjaar van 2012 is op verzoek van de kerkenraad een adviescommissie Toekomst Tuindorpkerk gestart. Het lustrumjaar was een goed moment om terug te kijken, maar ook om te

* Jubileumdienst.

kijken of we als kerk voldoende toekomstbestendig zijn. Met de energie en binding die het lustrum heeft gebracht gaan we nu verder richting bepalen voor de toekomst. De dialoogavond tijdens het lustrum over de vraag *Wat bezielt jou? wat verbindt ons?* heeft het geloofsgesprek verdiept en geholpen om onze identiteit te iken.

In en rondom de Tuindorpkerk

Naast de 'binnenboel' van onze gemeente, wordt ook veel geïnvesteerd in het gebouw en in de relatie met de wijk en de stad. De Tuindorpkerk is van binnen grondig opgeknapt, de ontvangstruimte is open en toegankelijk gemaakt en de verhuur van de kerkruimten en het Huis in de Wijk is verder geprofessionaliseerd. Dat heeft ook geleid tot een stijging van de opbrengsten

uit verhuur. Goed om te vermelden is ook dat de Tuindorpkerk is onderscheiden als 'groene kerk'. De gezamenlijke diaconie van Tuindorpkerk en Nieuwe Kerk heeft zich in 2012 nog meer gericht op mensen die wat extra's heel goed kunnen gebruiken. Die behoeften nemen als gevolg van de crisis en veranderend overheidsbeleid toe. Steeds weer wordt duidelijk hoe belangrijk het is dat we zichtbare en minder zichtbare nood in beeld krijgen. Ons Pastoraal Meldpunt vervult hierin een heel belangrijke rol, als oog, oor en steun in de wijk.

Met de energie die het lustrum heeft gegeven gaan we door. 2013 wordt het jaar van verdieping en inspiratie, van omgevingsbewust en toekomstgericht kerk-zijn.

Albertine Verweij

Een mooi initiatief ontstond zo halverwege de zomer van 2012: Kerkcafé voor jong en oud, voor buurtbewoner en gemeentelid, voor iedereen die gezelligheid belangrijk vindt of de zondagmiddag zo lang vindt duren. In verbinding met elkaar. Elke eerste zondag van de maand, 's middags van 14.30 uur tot 16.30 uur.

Spelletjes, knutselen, kletsen, een goed gesprek enzovoort, en dat alles onder het genot van een kopje koffie/thee of later op de middag een glaasje fris of een alcoholische versnapering. Elke keer een speciale activiteit, zoals bijvoorbeeld samen naar the Passion kijken of met elkaar een zondagmiddagwandeling maken.

Wat kwam de Kerkenraadsdag van 22 september 2012 in het Johannescentrum goed van pas. In de gemeente van de Nicolaïkerk hadden ze al jaren zoets. Ontmoetingscentrum De Roef, waar mensen uit de wijk/omgeving op een leuke manier, door cursussen en workshops,

welkom waren en betrokken raakten. Ik sprak met Rixt van de Voorde. De verbinding werd gelegd en een deal gesloten. Van elkaar kun je leren, je hoeft niet alles zelf uit te vinden. Gebruik maken van elkaars gaven en talenten.

Afspraak

Samen hebben we een afspraak gemaakt. Rixt met haar vele jaren ervaring vertelde hoe je één en ander zou kunnen aanpakken, wat je wel en juist niet moest doen, kortom voldoende tips om aan de slag te gaan. Inmiddels zijn we een aantal maanden verder en het lukt! Gemiddeld komen zo'n 26 mensen op een zondagmiddag naar de Bethelkerk. Jong en oud zoeken elkaar op om bijvoorbeeld samen te schilderen. Oudere gemeenteleden willen graag computerles. En ook zijn de eerste buurtbewoners aangeschoven voor een spelletje klaverjassen. Verbindin-

Kerkcafé in Zuilense Bethelkerk

* Kerkcafé in Zuilen.

gen worden aangegaan in een prettige sfeer. En weet je wat nu zo leuk is, er komen gemeenteleden vanuit andere wijkgemeenten naar kerkcafé om te kijken hoe wij het weer doen, want mis-

schien willen zij ook wel zoiets opstarten. Hoezo verbinding! Heel graag willen we ook op die zondagmiddag een verbinding maken met God, al is het maar een klein lijntje.

Gebedsmoment

Aansluitend aan het kerkcafé houdt een kleine groep gemeenteleden al een aantal jaren op de eerste zondag van de maand een gebedsmoment, waar iedereen die daar behoefte aan heeft aan deel kan nemen. Deze drempel is wellicht nog wat te hoog. Maar door laagdrempelige activiteiten te organiseren lukt het vast wel. Misschien wel door de kerkzaal open te stellen voor mensen die een moment stil willen zijn, of een kaars willen aansteken of alleen maar eens even willen rondkijken hoe zo'n kerk er van binnen uitziet.

Wie weet zijn er mensen die willen zingen, maar zich de mooie woorden van vroeger niet meer kunnen herinneren, die weer boven komen als de eerste tonen worden gespeeld. Kortom, vol vrouwen gaan we door op de ingeslagen weg en hopen nog vele verbindingen te leggen in Zuilen.

Citypastoraat Domkerk

Zondag 21 en 28 april gaat ds Netty de Jong-Dorland voor in de dienst van Schrift en Tafel. Op zondag 21 april is het ook 'Kerk op schoot'. Kerk op Schoot is een initiatief van ouders die hun kind geregeld op zondag naar de crèche brengen. Eén keer in de maand vullen ze de crêchetijd inhoudelijker in met een Bijbelverhaal, een gebed en een lied, in aanwezigheid van de ouders. De kring 'Zingend geloven' komt de laatste keer dit seizoen bij elkaar op woensdag 24 april. Naast het samen zingen van bekende en minder bekende liederen onder leiding van verschillende cantores, is ook de ontmoeting met elkaar belangrijk. De ontvangst is in het DomCafé van de kerk vanaf 16.00 uur. Om 16.30 begint het programma en er wordt afgesloten met een broodmaaltijd. (zelf wel brood meenemen). Tot slot kan worden deelgenomen aan de vesper van 19.00 uur. Informatie en opgave: Hugo Bensen, telefoon 288 9398, e-mail: h.bensen@planet.nl.

De Martinuskring komt bij elkaar op donderdagavond 2 mei. Het boekje "Teksten lezen uit Bijbel en Koran" staat centraal, een uitgave van de Raad van Kerken. In het boekje worden enkele teksten aangereikt die zowel in Bijbel als Koran voorkomen, plus een handreiking voor de bespreking. Informatie via Martinuskring@domkerk.nl. De bijeenkomsten vinden bij de deelnemers thuis plaats.

Zondag 26 mei is de eerstvolgende doopdienst. Ouders die hun kind willen laten dopen, kunnen contact opnemen met ds Netty de Jong-Dorland. predikant@domkerk.nl, telefoon 2400 660.

Om alvast rekening mee te houden: vanwege de viering van de Nationale Bevrijding op zondagmorgen 5 mei in de Domkerk, hebben we als Citypastoraat Domkerk een gezamenlijke dienst in de Oud-Katholieke Gertrudiskerk. Pastoor Annemieke Duurkoop en ds Netty de Jong-Dorland zullen in deze dienst voorgaan. De dienst begint om 10.00 uur!

Behalve bij de dienst van Schrift en Tafel op zondagochtend bent u ook hartelijk welkom bij het ochtendgebed op maandag om 7.00 uur en het dagelijks middegebed om 12.30 uur en bij de vespers op zondag- en woensdagavond om 19.00 uur.

Voor alle activiteiten en actuele informatie: zie www.domkerk.nl.

EUG Oekumenische Studentengemeente (Janskerk)

In de vieringen van de EUG zijn we naar Pinksteren toe op weg gegaan met de woorden van de Apostolische Geloofsbelijdenis. In de loop van de tijd zijn er naast deze belijdenis allerlei

nieuwe geloofsteksten binnen de kerk ontstaan. Om wat geloven is te verduidelijken en tegen misverstanden te beschermen. Om in te gaan op nieuwe omstandigheden. We proberen op deze zondagen te leren van wat de vroege kerk bedoelde met deze geloofswaarden.

Op 21 en 28 april is Jezus aan bod. In de eerste dienst is het thema 'Jezus in woord en daad' en staat de historische Jezus centraal, met de boodschap die hij bracht toen hij rondtrok. Op de tweede zondag gaat het over het lijden, dood en verrijzenis van Jezus zoals Paulus dit beschrijft in zijn brief aan de christenen van de gemeente in Filippi, die hij aanspoort om als gemeente eensgezind te blijven. Op 5 mei is het thema 'De heilige Geest - God over ons'. Gelezen wordt over de doop van Jezus en de verzoeking in de woestijn. En wat Paulus zegt in zijn brief aan de Korintheïers "Door de Geest vormen we het lichaam van Christus in deze wereld", zegt Paulus. "Zo is God onder ons, in ons en tussen ons".

Jacobikerk

Op zondag 28 april wordt er een themalunch georganiseerd voor mensen die werkzaam zijn in de financiële sector. Tijdens deze lunch zullen we met elkaar in gesprek gaan over hoe het is om christen te zijn op je werk en hoe je Jezus kunt navolgen in je werk. Het is een uitstekende gelegenheid om andere gemeentelieden te ontmoeten die in dezelfde sector werken en om vanuit je geloof en de Bijbel te reflecteren op je werk. De lunch vindt na de ochtenddienst en de koffie plaats, van circa 11.45 tot 13.15 uur. Meer informatie en opgave bij Daan van den Born (wavandenborn@gmail.com). Ook dit jaar zal de Jacobikerk weer een kraam hebben op de vrijmarkt (29-30 april). De voorbereidingen daarvoor zijn alweer in volle gang. We zullen pannenkoeken, poffertjes, broodjes knakworst, frisdrank, koffie, thee en (versgebakken) cake gaan verkopen. De opbrengst gaat naar de IZB/GZB. Maar zonder de hulp van gemeentelieden zal het niet gaan lukken. Jacobi in Akcie is op zoek naar enthousiaste gemeentelieden die:

- op Koninginnenacht een paar uur of de hele avond achter de kraam willen staan (18-22 uur)
- op Koninginnedag een hele dag of een deel daarvan achter de kraam willen staan (8-16 uur)
- een cake willen bakken en deze op zondag 28 april willen inleveren.

Voor meer informatie en opgave kun je terecht bij Bart Westland (diaconie@jacobikerk.nl).

Johannescentrum-gemeente (Overvecht)

Na bijna twee jaar zonder vaste predikant gezeten te heb-

WIJKNIEUWS

ben, gaat ds Toos Wolters na de zomer bij onze gemeente van start. Een uitgebreider bericht hierover staat op de voorpagina. Op zondag 21 april is er een speciale maandelijks terugkerende viering: 'Verhaal halen'. Dit keer gaat het over het beloofde land. Elders in dit blad vindt u een uitgebreide aankondiging. De voorbereiders zijn Bettina van Santen, Kees Wijnen en ds Harry Wim Wierda. Het belooft een interessante viering te worden!

Op zondag 28 april gaat ds Harry Wim Wierda voor in een tafelviering. Voor en na beide vieringen, die om 10.30 uur beginnen bent u welkom voor koffie.

Marcuskerk-Wilhelminakerk

Marcuskerk

Zondag 21 april gaat ds Marian van Giezen voor in de Marcuskerk. De Marcuscantorij onder leiding van Karel Demoet zingt op deze zondag 'Jubelt' onder andere psalm 100 van Felix Mendelssohn Bartoldy. In de Wilhelminakerk gaat ds Hans Koops voor. Om 17.00 uur is er een vesper in de Marcuskerk. Zie verder onder 'Vespers in Zuid-oost'.

Op 28 april, zondag 'Zingt' gaat ds Harry Zeldenrust voor. Op 25 april komt ds Morsink bij de Oudersoos Marcuskerk vertellen waarom we een nieuw liedboek krijgen en wat er zoal verandert en wat er blijft. U krijgt ruim de tijd om haar hierover vragen te stellen. We beginnen om half drie in de grote Marcuszaal en we gaan door tot half vijf. De zaal gaat open om twee uur. Ook als u nog geen lid bent, bent u van harte welkom. Bijdrage in de kosten: € 1,50.

Wie behoefte heeft aan vervoer kan contact opnemen met Cor van Rijswijk, telefoon 2888 597.

Op maandag 29 april is de eerste inlevermogelijkheid voor de bazaar. Dit jaar kan ook kinderkleding tot en met maat 176 ingeleverd worden. Alles graag schoon, heel en functionerend. De bazaarcommissie staat klaar in de Marcuskerk van 19.00 tot 20.00 uur.

Van 9 tot en met 12 mei vertrekt er weer een groep gemeentelieden naar onze partnergemeente in Kirchmöser.

Wilhelminakerk

Wekelijks is er inloop in de huiskamer op donderdagmiddag van 14.30 tot 16.00 uur: iedereen is van harte welkom voor een kop koffie of thee, een praatje of een spelletje in de Huiskamer van de Schildersbuurt, Hobbemastraat 41. Op de eerste donderdag van de maand iets extra's: op 2 mei live muziek van piano en fluit. Elke maandagavond van 19.00 tot 19.30 uur kan iedereen meedoen aan een half uur bezinning en gebed in de Huiskamer, Hobbemastraat 41. We starten met een Bijbellesing, waar we even over doorpraten. Dan volgt een stilte, waarin ieder met de eigen gedachten bezig

kan zijn. De stilte wordt besloten met het lezen van een Psalm, waarna er ruimte is voor ieders persoonlijke gebed, in stilte of hardop. Er worden dan ook hardop intenties genoemd waar we voor willen bidden. Die intenties kunnen de hele week aangemeld worden bij de predikant, ds Marian van Giezen, marianvangiezen@online.nl, 06-1841 9992. Iedereen is van harte welkom om mee te komen doen.

Zondag 21 april is het Alpha-zondag; in de viering van 10.00 uur gaat ds Carol van Wieren voor. Zondag 28 april preekt om 10.00 uur ds Jan Verlinde.

"Een sterke vrouw, wie zal haar vinden? Zij is meer waard dan edelstenen." - Spreuken 31:10. Op 20 april hebben we onze tweede Sisterhooddag! We hopen jullie allemaal weer te zien in de Nieuwe Kerk. De dag is van 11.00 tot 15.00 uur. Thema van de dag is: 'Sela sister, sela - Pause and consider'. Agnes Huizenga, bekend van onder andere New Wine en 'Vrij om te zijn', zal komen spreken. Er is natuurlijk weer een 'make a difference'-actie, een verwenzone, heerlijke lunch en meer leuke dingen... Een dag om even stil te staan en op te laden! We hebben er heel veel zin in! Noteer de datum in je agenda en neem vooral je zus/moeder/vriendinnen mee. In verband met de lunch is het fijn als je je opgeeft bij de organisatie via sisterhood@nk-utrecht.nl.

Nicolaïkerk
Hemel en aarde
beleven en bewegen

Op zondag 21 april, de vierde zondag van Pasen, is er een bijzondere eredienst in de Nicolaïkerk in het kader van de 'Vrede van Utrecht 300 jaar'. Het is ook de zondag waarop het festival 'Nieuwe Muziek in de Klaas' wordt afgesloten. Ds Dirk Neven is de voorganger. Meer informatie staat elders in dit nummer.

Zondag 28 april is ds Aline Barnhoorn de voorganger in de morgendienst, Ko Zwanenburg is de organist. We lezen Deuteronomium 6: 1-9 en Johannes 13: 31-35. Elkaar liefhebben als gebod... kunnen we dat? Ja, dat kan! Liefde is dan niet zozeer een emotie, een gevoel, maar het gevolg van een keuze. Een verbondenheid voor altijd, intiem en voorgoed. Die liefde is lang niet overal realiteit. Ook in de gemeenschap der heiligen kunnen soms erg onheilige en liefdeloze dingen gebeuren. Maar wie de keuze maakt om elkaar lief te hebben, neemt wellicht toch andere beslissingen dan wie dat niet doet... God liefhebben, onvoorwaardelijk... kunnen we dat? We hebben nogal eens de neiging, voorwaarden te stellen aan onze liefde voor God. Dan moet God eerst iets doen aan het onrecht en het geweld in de wereld, of aan mijn persoonlijke leed. Maar God met heel je hart, ziel en vermogen liefhebben... ook dat berust op een keuze, in de diepte van onze ziel gemaakt. We zingen psalm 145,

die ook wel 'de moeder van alle psalmen' genoemd wordt. Een loflied waarin we God zegenen, omdat we diep met God verbonden zijn... uit liefde!

Pniëlkerk – Triumfatorkerk (West)

In het weekeinde van 6 en 7 april hebben we afscheid genomen van ds Pieter van Winden als onze wijkpredikant. Zowel de zaterdagse borrel als de zondagse eredienst waren erg goed bezocht – door de volle breedte van de wijkgemeente en daarbuiten. Op de website en op Facebook vind u de foto's. Een uitgebreider verslag staat op de voorpagina en op pagina 3 van dit nummer.

In de april-bijlage van de Nieuwsbrief heeft Eveline van Leeuwen, voorzitter van de kerkenraad, beschreven hoe het werk in de wijkgemeente in de komende interim-periode wordt begeleid, met name op het gebied van pastoraat en jongerenwerk. Wie deze bijlage heeft gemist kan hem alsnog van de website halen (kijk onder Nieuwsbrief).

Zaterdag 20 april is de jaarlijkse kledingactie voor Mensen in Nood. De Triumfatorkerk is ook nu weer een van de inzamel punten.

Zondag 21 april is er op Kanalenland een oecumenische dienst in de Triumfatorkerk, waarin buurtpastor ds Marieke Sillevius Smitt samen met de katholieke pastor Gerard Martens voorgaat. In de Pniëlkerk gaat ds Barend Wallet uit Houten voor, oud-predikant van de Mattheüskerk. Een week later worden de erediensten geleid door ds Van der Kaaij in de Triumfatorkerk en gemeentelid en theoloog Sybrand Alblas in de Pniëlkerk.

Tuindorperkerk

In de dienst van 14 april nam Peter van Dijk afscheid van onze gemeente als vaste organist. Dat is bijna niet in te denken daar Peter al sinds 1985 een van onze vaste organisten is (vanaf 1971 in de Willem de Zwijgerkerk die in 1990 samengegaan is met de Tuindorperkerk) en als het ware vergroeid is met ons prachtige Ruprechtorgel. Niet een pensionering maar de keuze voor de functie van orgeladviseur van de Protestantse Gemeente Utrecht is de reden voor zijn afscheid. Dat was Peter al een aantal jaren maar in het kader van professionalisering van het beroep van orgeladviseur is in samenwerking met de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed een nationale certificering ontwikkeld. Een aantal orgeladviseurs zijn inmiddels volledig gecertificeerd waaronder Peter van Dijk. Eén van de criteria voor die certificatie is dat de orgeladviseur niet bij dezelfde werkgever ook als organist in dienst mag zijn. Voorkomen van belangenverstrengeling bijvoorbeeld bij restauraties ligt hieraan ten grondslag.

vervolg op pagina 19

kerk

in de stad

Lezer, maar geen abonnee?

Met deze bon verzekert u zich elke twee weken van actueel Utrechts kerknieuws. Oecumenisch van geest, inspirerende verhalen van stadgenoten en volop aandacht voor de rijke christelijke cultuur van onze stad!

Ja, noteer mij voor € 30 per jaar – tot wederopzegging - als abonnee van Kerk in de Stad.

Dhr/mevr/fam. voorletter(s):.....

naam:.....

straat en huisnummer.....

postcode.....

woonplaats:.....

telefoonnummer (i.v.m. controle).....

Stuur de bon in een gefrankeerde envelop naar
Kerk in de Stad, Eykmanlaan 433, 3571 JR Utrecht.
U ontvangt Kerk in de Stad per TNT Post elke twee weken thuis.

'KidSjes'

HULPVERLENING

Wilt u uw verhaal kwijt?
Iets bespreken?
Persoonlijk contact?
Wij hebben altijd tijd
voor een gesprek of chat:

Sensor
Utrecht
DAG EN NACHT AANDACHT

- Vertrouwelijk
- Anoniem
- 24 uur per dag

030 - 294 33 44 0900 - 0767 (€ 0,05 p.m.) www.sensor.nl

Boerderij Mereveld

PARTY & EVENEMENTENVERZORGING

SINDS 1938

**BRUISENDE BEDRIJFSEVENEMENTEN
ROMANTISCHE HUWELIJKSFEESTEN
VERRASSEND ENTERTAINMENT
STIJLVOLLE BUFFETTEN EN DINERS**

Boerderij Mereveld ademt de sfeer van het landelijk leven van rond het jaar 1900 en ligt toch op slechts enkele minuten van Utrecht-centrum. Zoekt u naar een sfeervolle locatie waar vakmanschap en creativiteit het succes van uw bedrijfsfeest, bruiloft of diner garanderen?

Wij heten u van harte welkom!

Capaciteit 25-500 personen, parkeren geen probleem, makkelijk te bereiken

Inlichtingen of documentatie?
Belt u ons:
Tel. 030 - 251 47 80 Fax 030 - 254 34 23
Mereveldseweg 9 3584 LH Utrecht
www.boerderijmereveld.nl

www.boekentafels.nl

Omdat ieder persoon bijzonder is...

barbara
uitvaartverzorging

Tel. (030) 296 66 66 barbarauitvaart.nl
Egginklaan 51 Utrecht Nieuwe Vaart 5 Vleuten

Ouwerkerk

Uitvaartzorg Utrecht

(030) 261 55 73 - www.ouwerkerk-uitvaart.nl

SINDS 1924
OUWERKERK

Kerkbladen worden gespeld van voor tot achter. Daar kunt u van profiteren, want als u iets zoekt of heeft aan te bieden, dan kunt u op één van onze pagina's een advertentie plaatsen. Voor een bescheiden bedrag komt u in meer dan 4000 gezinnen, plm. 10.000 lezers.

advertenties@protestant-utrecht.nl

Woninginrichting

Ter Hoeve

Voor meubelovertrekken en meubelreparaties
Bel: (030) 26 17 605
en wij komen langs voor prijsopgaven.

REPARATIE

Klokkenatelier Jan Haasnoot

Voor al uw klokken en barometers
(reparatie en verkoop)
Vleutenseweg 320,
Utrecht.
Tel: 030-6034247
www.klokken-barometers.nl

TUINAANLEG

Hoveniersbedrijf

TUINLAND

Voorjaarklaar maken van uw tuin. Tevens rooien van bomen. Ook voor uw straatwerk, schuttingen en graszoden. U de klus, wij de kennis.

www.tuinensierbestrating.nl
Tel. 030-6865858
mob. 06-55713383

Verweij elektrotechniek Verweij Beveiligings Systemen VBS

Vakmensen in installeren

Erkend
Uneto
Beveiligings
installateur

Veldwade 8
3439 LE Nieuwegein
Telefoon 030-2886513

Reisboekhandel

INTERGLOBE

Reisgidsen

Landkaarten (overzichtskaarten en deelkaarten van - bijna - alle landen ter wereld

*

Vinkenburgstraat 7
3512 AA Utrecht
telefoon 030-2340401

www.kerkboek.nl

Prettig professioneel!

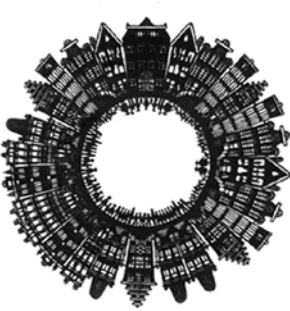

Prins

www.prinsbv.eu

Schaverijstraat 37 | 3534 AS Utrecht | telefoon: 030-2468870

Lauteslager

makelaars bv sinds 1850
Catharijnesingel 100
3511 GV Utrecht

fax 030-231 83 88
www.lauteslager.nl
makelaars@lauteslager.nl
030-231 51 86

De mensen achter Uitvaartverzorging H. Agterberg

*"Mijn naam is Gert Jan Daalhuisen,
directeur van Uitvaartverzorging
H. Agterberg in Utrecht.
Al 100 jaar verzorgen wij
complete begrafenissen en crematies.*

*Met al uw wensen wordt rekening
gehouden. De overledene kan
bijvoorbeeld worden overgebracht
van het woonhuis of ziekenhuis
naar ons sfeervol ingerichte
uitvaartcentrum aan de
Wolter Heukelslaan 50-51 te Utrecht.
Maar thuis opbaren kan natuurlijk ook.
Ons team van professionele medewerkers regelt dat
allemaal. Ons uitvaartcentrum is daarom
7 dagen per week bereikbaar
- zowel overdag als 's nachts - om bij overlijden
direct hulp te bieden."*

Uitvaartverzorging H. Agterberg
Wolter Heukelslaan 50-51
3581 ST Utrecht
telefoon **(030) 251 09 82**
Internet: www.agterberg.nl

Altijd directe hulp bij overlijden

Afscheid. Een mensenleven waardig.

Het overlijden van een dierbare is een ingrijpende gebeurtenis. Gevoelens van verdriet, woede, pijn en gemis strijden om voorrang. In de periode vlak na het overlijden is het soms moeilijk om de gedachten goed op een rij te krijgen. Dan is het goed als er iemand is die u zaken uit handen kan nemen, zonder de regie over te nemen.

Voortgekomen uit de Protestantse Kerken in Utrecht zijn de waarden van de kerk nog steeds actueel voor onze dienstverlening. Wij zijn een kleinschalige organisatie, waarin een persoonlijke benadering

centraal staat. Voor directe hulp na overlijden zijn wij persoonlijk dag en nacht telefonisch bereikbaar. PCB Uitvaartzorg heeft ook een InformatieCentrum in Nieuwegein-Zuid aan de Dorpsstraat 6. U kunt zich hier vrijblijvend laten informeren over uitvaartverzorging, nazorg en gedachtenisvormen. Het InformatieCentrum is dinsdag, donderdag en vrijdag geopend van 10.00 tot 16.30 uur. Een afspraak maken op andere dagen of bij u thuis is ook mogelijk. PCB Uitvaartzorg organiseert regelmatig lezingen en exposities. Meer informatie vindt u op: www.pcb-uitvaart.nl.

PCB

UITVAARTZORG

STICHTING
KEURMERK
UITVAARTZORG

David van de Waal · Tineke Ouwerkerk · Liesbeth Kramer · Peter van Bennekom

Donaudreef 25 3561 EL Utrecht Telefoon [030] 262 22 44 dag en nacht
Dorpsstraat 6 3433 CH Nieuwegein Telefoon [030] 605 16 30 dag en nacht

Alle kerkgebouwen zijn toegankelijk voor rolstoelgebruikers. Kerkgebouwen aangegeven met * zijn voorzien van een aangepast toilet.

protestantse kerken binnen de PGU

Bethelkerk *
De M. Keizerlaan
Diensten: 10.00 u.
21-04 ds F.C. van Dijke, Woerden, tienerdienst
28-04 mw.ds T. Zijlstra, Utrecht

Domkerk *
Domplein
Diensten: 10.30 u.
21-04 ds N.J. de Jong- Dorland
28-04 ds N.J. de Jong- Dorland
Vespers, 19.00 u.
21-04, 28-04

Evang.-Lutherse kerk
Hamburgerstraat
Diensten: 10.30 u.
21-04 mw.ds C. Karrer
28-04 mw. ds C. van Opstal

Evang.-Lutherse kerk De Wartburg
Kennedylaan
Diensten: 10.00 u.
21-04 mw.ds C. van Opstal
28-04 mw.ds K. Storch

Jacobikerk *
St. Jacobsstraat
Diensten: 10.00 u.
21-04 ds A.J. Zoutendijk, doopdienst
28-04 ds A. Markus
Diensten: 17.00 u.
21-04 17.00 u. ds R. Saly
19.30 u. ds A. Markus, avonddienst
28-04 ds H. Mosterd

Janskerk *
EUG Oek.
Studentengemeente
Janskerkhof
Diensten: 11.00 u.
21-04 ds H. Pals, m.m.v. het Janskoor
28-04 dhr. J. Smit

Johannescentrum *
M. van Parmadreef
Diensten: 10.30 u.
21-04 werkgroep vieringen
28-04 ds H.VV.Wierda, tafelviering

Marcuskerk *
Wijnesteinlaan
Diensten: 10.00 u.
21-04 mw.ds M. van Giezen, m.m.v. de cantorij
17.00 u. ds C.P. Bouman, vesper
28-04 ds Zeldenrust

Nicolaïkerk *
Nicolaaskerkhof
Diensten: 10.00 u.
21-04 ds D. Neven, cantatedienst
28-04 mw.ds A. Barnhoorn

Nieuwe Kerk *
Bollenhofsestraat
Diensten: 10.00 u.
21-04 ds B.C. van Wieren
28-04 ds J.Verlinde, Rijnsburg

Oranjekapel *
Amsterdamsestraatweg
Diensten: 10.00 u
21-04 mw.ds E. Bakker
28-04 mw.ds M. Hofma

Pieterskerk,
Eglise Wallonne
Pieterskerkhof
Diensten: 10.30 u.
21-04 ds G. van 't Spijker
28-04 ds S. Bronkhorst

Pniëlkerk *
Lessinglaan
Diensten: 10.00 u.
21-04 ds B.Wallet
28-04 dhr. S.Alblas

Roobolkapel
Corn. Roobolstraat
Diensten: 10.00 u.
21-04 mw.J. de Klerk
28-04 geen viering

Triumfatorkerk *
Marco Pololaan
Diensten: 09.30 u.
21-04 mw.ds. M. Sillevs Smitten past. G. Martens
28-04 ds. E. van der Kaaij

Tuindorpkerk *
Van Riellaan
Diensten: 10.00 u.
21-04 mw.ds E. Oprel
28-04 ds P.J. Rebel

Wilhelminakerk *
Hobbemastraat
Diensten 10.00 u.
21-04 ds H. Koops
28-04 dienst in Marcuskerk

andere kerken

Baptisten Gemeente Utrecht 'Silo'
Herenstraat 34-36
Diensten: 10.00 u.
21-04 dr. O. deVries
28-04 drs. P. Brongers

Doopsgezinde Gemeente *
Oudegracht 270
Diensten: 10.00 u.
21-04 ds A.J. Noord
28-04 mw.ds A. van der Zijpp

Geertekerkerk, * Remonstrantse Gemeente
Geertekerkhof
Diensten: 10.30 u.
21-04 ds A.Wieringa, Woord & Tafel
28-04 ds H. Siebrand

Gemeenschap Wladimirskaja Zorgcentrum Hart van Lombok
Kanaalstraat 197
Diensten: 10.30 u.
21-04 vad. P. Brenninkmeijer
28-04 geen viering

Kerk van de Verkondiging van de Moeder Gods
Springweg 89
Diensten: 09.00 u.
21-04 5e Zondag van de Vasten
28-04 Palmzondag

Holy Trinity Church
Van Limburg Strumplein
Diensten: 10.30 u.
21-04 Sung Eucharist, Rev. C. Nicholls
28-04 Sung Eucharist, Rev. C. Nicholls

Huis van Vrede
Van Kleffenslaan 1
Diensten: 11.00 u. met Marokkaans ontbijt
21-04 dhr. C. Bakker
28-04 dhr. D.Wiegman

ICF Utrecht Mattheuskerk
Hendrika van Tussenbroeklaan 1a
Diensten: 14.00 u., engeltaalig
21-04 J.H. Bonhof
28-04 J.H. Bonhof

Jeruëlkapel, * Vrije Evangelische
Gemeente Ivoordreef
Diensten: 10.00 u.
21-04 mw. E. Braaksma
28-04ds J. Delwig

Leger des Heils
Schooneggendreef 27H
Diensten: 10.00 u.
21-04 mw. maj. E. Klarenbeek
28-04 dhr. luit. M. Potters

Nederlands Gereformeerde Kerk Jeruzalemkerk
Troosterlaan
Diensten: 09.30 u.
21-04 ds M. Janssens
28-04 onbekend
Diensten, 17.00 u.:
21-04 ds M. Janssens
28-04 onbekend

Oecumenische onderwegkerk Blauwkapel
Kapeldwarsweg
Diensten: zondag 10.30 u.
21-04 prof. dr. M. Brinkman
28-04 drs. P.D.D. Steegman

Oud-Katholieke Parochie Utrecht Ste Gertrudis
Willemsplantsoen 2
Diensten: 10.00 u.
21-04 past.A. Duurkoop
28-04 past. B.Wallet

ziekenhuizen

AZU Stiltecentrum
Heidelberglaan
Diensten: 10.00 u.
21-04 mw. past. M. Wisse
28-04 mw.ds M. van Steenbeek

Diakonessenhuis
Bosboomstraat
Diensten: 10.00 u.
21-04 dhr. F. Kruijne
28-04 mw.ds I. Haijntink

St. Antonius ziekenhuis (voormalig Mesos) locatie Oudenrijn
van Heuven Goedhartlaan
Diensten: 10.00 u.
21-04 past. W.A. Smit
28-04 onbekend

St. Antonius ziekenhuis (voormalig Mesos) locatie Overvecht
Paranadreef
Diensten: 10.30 u.
21-04 mw.ds F.A. Hoffmann-Buikema
28-04 mw. C. Koek

Willem Arntsz Huis
Lange Nieuwsstraat
Diensten: 10.30 uur
21-04 mw.ds L. Meiling
28-04 mw.drs. K. van Roermund

zorgcentra

Alb.van Koningsbruggen
Beneluxlaan
Diensten: 10.30 u.

De Lichtkring
Eykmanlaan
Diensten: 17.00 u.
21-04 onbekend
28-04 mw.A. van der Schrier

Rosendael
Indusdreef
Diensten: 10.45 u.
21-04 mw.T. Kloek, dienst van Woord & Tafel
28-04 mw.A. Oldenzijl, dienst van Woord & Tafel

Swellengrebel
Burg. F.Andreaalaan
Diensten: 10.00 u.
21-04 geen viering
28-04 mw.ds A. van der Schrier

Tamarinde
Neckardreef
Diensten: 10.30 u.
21-04 ds Jurjens
28-04 mw. Dubois

Tolsteeg
Saffierlaan
Diensten: 10.30 u.
21-04 dhr. G. Krul
28-04 geen viering

Transwijk
Hof van Transwijk 16
Diensten: 10.30 u.
21-04 drs. J. Bouma
28-04 A. Hubers

Tuindorp-Oost
Winklerlaan
Diensten 10.00 u.
21-04 dhr. G.J. Kroon
28-04 onbekend

Zuylenstede
Perudreef 8
Diensten: 10.00 u.
21-04 ds J.E. Riemens
28-04 mw. J.C. v.d. Boogaard

door-de-week

Getijdegebeden in de Domkerk
Maandag
7.00 uur Ochtendgebed
Maandag t/m zaterdag
12.30 uur Middaggebed
Zondag en woensdag
19.00 uur Avondgebed

Kapel Hoog Catharijne
Godebaldkwartier
Diensten ma. t/m vr.: 12.45–13.00 u
Zaterdag 11.00 u. eucharistie

VRIDAG 't Huis aan de Vecht
Costa Ricadreef
Dienst: 19.30 u.

Zorgcentrum de Bijkershoek
Van Bijkershoeklaan
Diensten: 15.00 u.
Geen dienst

ZATERDAG Axion locatie Dr. J.N. Voorhoeve
Van Heuven Goedhartln 3
Diensten: 10.30 u

Wolvenplein gevangenis
Wolvenplein
Diensten: 10.00 u.

zaterdag 20 april
15.30 uur Domkerk,
Zaterdagmiddagmuziek met Jan Hage

zondag 21 april
15.00 uur Geertekerkerk, uitvoering 'Die Schöpfung van Haydn door UCK en VUSO
18.30 uur
Spoorwegmuseum, expositie 'Beladen treinen'
19.30 uur
Spoorwegmuseum, Avondwake Jom Hashoa

woensdag 24 april
20.00 uur Jacobikerkerk, Jacobidebat 'Geloven in topwetenschap' met prof. Carlo Beenakker en prof. Henk Barendregt
20.00 uur Ste. Gertrudis (Willemsplantasoen), filosofenlezing prof.dr. Erik Borgman
20.00 uur Huis in de Wijk (Tuindorp), film over oorlogsjaren van Lenie Friedhelm

donderdag 25 april
14.30 uur Marcuskerkerk, voordracht ds Morsink over het nieuwe Liedboek, met cantor Karel Demoet

vrijdag 26 april
16.30 uur Domkerk, presentatie biografie ds Hans van der Werf
19.30 uur Nicolaïkerkerk, presentatie afsluitend deel commentaarserie 'Jezus' Geestkracht wereldwijd' van Jos de Heer

zaterdag 27 april
10.30 uur Graalhuis (Nieuwe Gracht), themabijeenkomst kunst 'Goddelijke inspiratie, diversiteit in expressie en betekenis'
15.30 uur Domkerk, Zaterdagmiddagmuziek met Koor en orkest van Domcantorij

vrijdag 3 mei
20.00 uur Jacobikerkerk, herdenkingsconcert Albert Schweitzer (85 jaar) met Gerrit Christiaan de Gier en kamerkoor Santiago

woensdag 8 mei
15.00 uur Huis in de Wijk (Tuindorp), film over Oostenrijkse prinses Marie Antoinette

LEESROOSTER

De komende weken vermeldt het leesrooster van het Nederlands Bijbelgenootschap de volgende bijbelgedeelten:

zo 21 april	1 Korintiërs 15:50-58
ma 22 april	2 Samuel 23:1-7
di 23 april	2 Samuël 23:8-39
wo 24 april	2 Samuel 24:1-14
do 25 april	2 Samuël 24:15-25
vr 26 april	Psalm 5
za 27 april	Hebreeën 1:1-14

zo 28 april	Hebreeën 2:1-18
ma 29 april	Hebreeën 3:1-19
di 30 april	Hebreeën 4:1-13
wo 1 mei	Psalm 6
do 2 mei	Hebreeën 4:14-5:10
vr 3 mei	Hebreeën 5:11-6:8
za 4 mei	Hebreeën 6:9-20

vervolg van pagina 17

Mede gezien het veel grotere aantal uren die met het orgeladvieschap gepaard gaan heeft Peter volledig gekozen voor deze functie en dat is meer dan begrijpelijk. Dus wilt u Peter van Dijk nog éénmaal zien schitteren tijdens een kerkdienst in de Tuindorpkerk schrijf deze afspraak dan met dikke letters in uw agenda.

Ook dit jaar staat de Tuindorpkerkgemeente natuurlijk weer op de Vrijmarkt. Een aantal vrijwilligers wil dan weer spullen gaan verkopen. Deze spullen kunnen op de

verjaardag van onze toekomstige koning, zaterdag 27 april, ingeleverd worden. De spullen kunnen in de Tuindorpkerk, bij de hoofdingang, worden ingeleverd tussen 11.00 uur en 13.00 uur. Graag even er op letten dat de spullen ook weer gemakkelijk verder vervoerd kunnen worden naar de binnenstad. De opbrengst gaat naar het ZWO project Nes Ammim. Heb je zin om mee te helpen met de verkoop? Dan ben je van harte welkom. Er wordt nog gezocht naar extra mensen. Aanmelden kan bij Siemen van Ditmarsch smvditmarsch@hotmail.com.

Meer weten over andere activiteiten in de Tuindorpkerk ? Ga dan naar tuindorpkerk.nl.

Zuilen (Bethelkerk en Oranjekapel)

Oranjekapel
Wat een feest was het! De intrededienst van onze predikant Mendie Hofma, zondag 7 april. Veel mensen, veel muziek, en een gezellig samenzijn na afloop, met soep en brood. Ds Hofma is voor 50% aan de Oranjekapel verbonden; op zondag 28 april gaat zij voor. Voor twee zondagen in de maand

maken we dan ook nog steeds graag gebruik van de diensten van onze gastvoorgangers. Op zondag 21 april is dit ds Elly Bakker.

KONINGIN BEATRIX ONTSTAK SLOTSTUK 'TRAJECTUM LUMEN'

Domkerk en Domtoren in licht verbonden

Conny van Lier
kerkelijk cultureel werk Domkerk

Op donderdagavond 11 april vond het startsein plaats van de viering van de Vrede van Utrecht, die tot 21 september de Utrechtse zomer zal opkleuren met tal van festiviteiten. Dit gebeurde met een concert in de Domkerk, waarbij aan het eind van de avond koningin Beatrix in bijzijn van Prins Willem Alexander en Prinses Maxima het slotstuk van Trajectum Lumen ontstak: het verbindende licht tussen de Domkerk en de Domtoren.

* De binnenstad badend in licht... (foto's Trajectum Lumen).

Trajectum Lumen is een lichtroute door de Utrechtse binnenstad op initiatief van de gemeente Utrecht om de stad in de avonden aantrekkelijker te maken. Het bestaat uit 20 lichtkunstwerken, o.a. te zien onder Utrechtse bruggen en rond kerken als de

Janskerk, de Willibrordkerk, de Buurkerk en de Pieterskerk. Als slotstuk zijn nu ook de Domtoren en de Domkerk verlicht door het kunstwerk 'In lumine tuo', vertaald 'In Uw licht zien wij het licht'.

Het lichtkunstwerk rond de Dom werd gemaakt door de lichtarchitecten Mark Major en Keith Bradshaw. Onder andere voor dit ontwerp ontvingen zij de Lighting Design Award 2012. Het lichtkunstwerk bestaat eruit, dat de

grote glas-in-loodramen van de Domkerk spectaculair verlicht zijn en dat er elk kwartier een lichtspel is, waardoor de Domkerk en de Domtoren even tot leven komen.

Met carillon

Het lichtspel start elke avond met een speciale compositie door het carillon. Bij het hele uur klimt het licht vanaf de grond naar de lantaarn van de Domtoren, als herinneringen uit verre verledens, die naar boven borrelen. In de lantaarn vindt een ontlading van energie plaats, die eindigt als het uur van nu slaat. Dan komt alles weer tot rust.

Tot 2018 zullen alle lichtkunstwerken elke avond te zien zijn vanaf zonsondergang tot middernacht. Er zijn speciale routes te lopen, maar ook in de Domkerk zullen we geregeld avond rondleidingen koppelen aan Trajectum Lumen.

Meer informatie is te vinden op www.trajectumlumen.com.

Iconen Wasili Wasin in Domkerk

Wil Arts, tentoonstellingscommissie Domkerk

Tot en met 23 mei zullen in de Domkerk iconen te zien zijn van de hedendaagse Russische kunstenaar Wasili Wasin (Tseljabinsk in de Oeral, 1957). Gelijktijdig is er in Museum Catharijneconvent een tentoonstelling onder de

titel: 'Godelijke inspiratie. Russische iconen ontmoeten westerse kunst'. Dit is een unieke gelegenheid om overeenkomsten en verschillen tussen orthodoxe en westerse christelijke kunst te ontdekken.

De expositie in de Domkerk breidt deze ervaring verder uit, want het werk van Wasili Wasin

is gebaseerd op het traditionele Russische iconen schilderen en vandaar uit verder geëvolueerd. Thema's, kleuren, vormen en de techniek zijn herleidbaar naar de iconen die in Museum Catharijneconvent te zien zullen zijn en Wasili gebruikt, net als zijn grote voorgangers, lindehouten panelen. Vernieuwend is de manier waarop hij de structuur van het hout een vanzelfsprekend onderdeel laat

vormen van de voorstelling. Niet alleen de natuurlijke vormen, zoals knoesten en schors, maar ook de sporen van het zaagwerk maken onderdeel uit van zijn voorstellingen. Voor de opbouw van de voorstelling gebruikt hij klassieke materialen als vislijm, krijtpoeder, pigment, tempera, olieverf en bladgoud.

Kenmerkend voor het werk van Wasili Wasin zijn de vele laklagen die zijn werk een bijzondere glans geven. In het recente werk worden de verschillende voorstellingen als een puzzel in elkaar gezet en worden nieuwe materialen toegevoegd zoals glas.

In Museum Catharijneconvent zullen onder meer variaties op het iconografisch thema 'Drie Engelen te gast bij Abraham in Mamre' te zien zijn. Bij iconen liefhebbers ook bekend als "De oud testamentische Drieëenheid", zoals door Andrei Rublev (1360-1430) werd geschilderd. Wasili Wasin heeft daar op zijn eigen wijze vorm aan gegeven met de Drieëenheid.

'Hedendaagse iconen' van Wasin is te zien in de Domkerk: Maandag t/m vrijdag in april 11.00 tot 16.00 uur, in mei van 10.00 tot 17.00 uur Zaterdag van 10.00 tot 15.00 uur Zondag van 14.00 tot 16.00 uur Toegang vrij, collecteblok bij de uitgang

*Wasili Wasin, de Drieëenheid.

kerk in de stad

IS EEN UITGAVE VAN DE
PROTESTANTSE GEMEENTE
UTRECHT EN VERSCHIJNT
ALS REGEL EENS IN DE
VEERTIEN DAGEN

REDACTIE

Elly Bakker, Dina Bouman-
Noordermeer, Sietske Gerritsen,
Arie Moolenaar, Frans Rozemond
(DMO), vacature

HOOFDREDACTEUR

Peter van der Ros

REDACTIEADRES

Eykmanlaan 433,
3571 JR Utrecht
telefoon 2737 542
fax 271 2888
email: kerkindestad@protestant-utrecht.nl

Kopij kerkdiensten mailen naar:
preekrooster@protestant-utrecht.nl

WIJKCORRESPONDENTEN

Citypastoraat Domkerk:
Bram Schriever.
Eglise Wallonne (Pieterskerk),
Grietje Hofman.
EUG Oekumenische
Studentengemeente (Janskerk):
Remco Hoff.
Jacobikerk: Stevien Gardenier.
Marcus-Wilhelminawijk:
Anne-Marie Rutgers.
Nicolaikerk: Steven Slappendel.
Nieuwe Kerk: Annemieke
Schuitemaker-Blijdorp.
Overvecht: Anneke de Klerk.
West (wijkgemeente Pniëlkerk
Triumfatorkerk): Henno Willering.
Tuindorperkerk: Jan Verkerk. Zuilen:
(Oranjekapel) Annemieke Schuur,
(Bethelkerk) Tineke Zijlstra.

SLUITINGSTIJD

Tien dagen voor verschijning,
berichten negen dagen voor
verschijning 10.00 uur.

ADMINISTRATIE

Eykmanlaan 433,
3571 JR Utrecht
telefoon 2737 542
abonnement@protestant-utrecht.nl.
Voor een abonnement op Kerk in
de Stad vragen wij per adres een
bijdrage van 30 euro per jaar in de
productie- en verzendkosten. Elk jaar
ontvangt u in april een acceptgiro om
de betaling te voldoen.

ADVERTENTIES

Eykmanlaan 433,
3571 JR Utrecht
telefoon 2737 542
Tarief op aanvraag, sluitingstijd tien
dagen voor verschijning.
Aanleveren van advertenties:
advertenties@protestant-utrecht.nl.

BANKRELATIE

Kerk in de Stad te Utrecht
ING 766042.

GRAFISCHE VERZORGING

theologische uitgeverij Narratio®,
Gorinchem
www.narratio.nl